

V četrtek je s posebnim avtobusom odpotovala iz Kranja v Bitolo skupina kranjskih mladink in mladincev, ki se bo udeležila 19. festivala Bratstva in enotnosti. — Foto: F. Perdan

Leto XXVI. Številka 38

Ustanovitelji: obč. konference SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Sk. Loka in Tržič — Izdaja ČP Gorenjski tisk Kranj. Glavni urednik Anton Miklavčič — Odgovorni urednik Albin Učakar

GLASILLO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

GLAS

Kranj, sobota, 19. 5. 1973
Cena 70 par

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik.
Od 1. januarja 1958 kot poltednik.
Od 1. januarja 1960 trikrat tedensko.
Od 1. januarja 1964 kot poltednik,
in sicer ob sredah in sobotah

Štafetno palico bo izročil Titu orodjar iz Kikinde

V četrtek, 17. maja, je zvezni odbor za proslavo dnevnih mladosti na posebni seji sklenil, da bo osvojil predlog pokrajinskega komiteja ZM Vojvodina, naj letos štafetno palico izroči predsedniku Titu 25-letni Milan Ivetić iz Kikinde. Ivetić, zaposlen v livanju železa v Kikindi, je po poklicu visokokvalificirani ključavničar in monter orodnih strojev. Slovestnost ob maršalovem 81. rojstnem dnevu bo kot običajno, 25. maja zvečer na stadio- nu JLA v Beogradu.

Elektronski računski center

Kranj, 18. maja — Na zemljišču, kjer naj bi bila v perspektivi na Laborah nova poslovna stavba Industrie gumijevih, usnjeneh in kemičnih izdelkov Sava Kranj, so dopoldne odprli nov elektronski računski center. Center ima elektronski računalnik IBM, ki je s 96 enotami internega spomina med največjimi tovrstnimi elektronskimi računalniki v Sloveniji. Primer: takšnega elektronskega računalnika doslej nima nobeno proizvodno podjetje V Sloveniji. Zmogljivosti računalnika Sava ne bo v celoti sama izkorisčala, zato bodo omogočili tudi drugim, da se bodo lahko posluževali obdelave podatkov. Tako imajo že sklenjene pogodbe s Tekstilindusom, KZK Kranj, Jelovico Skofja Loka in kranjsko občinsko skupščino. — Ne le za Savo, ki je v zadnjih letih beležila izredno hiter razvoj, marveč za večji del kranjskega gospodarstva pomeni računalnik nadaljnji korak pri razvoju in kakovosti gospodarstva. Da pa se je ravno Sava odločila za elektronski računski center, pa najbrž ni naključje, saj so v podjetju že ves čas razvijali sodobno koncepcijo organizacije in razvoja proizvodnje. Že 1969. leta so na primer v Savi uveli obračunavanje proizvodnje po direktnih stroških. Prvi v državi so z lastnimi kadri razvili dokaj zahtevno tehnologijo proizvodnje radialnih plaščev in že 1970. leta so se s širimi drugimi škofjeloškimi podjetji začeli delati na elektronskem sistemu. Tako so v dobroih dveh letih z dokaj skromnimi stroški usposobili svoj štab strokovnjakov za elektronsko obdelavo podatkov v novem elektronskem računskem centru. — A. Ž. — Foto: F. Perdan

Akcija v Plamenu gre h kraju

V tovarni vijakov Plamen v Kropi v teh dneh končujejo enoletno akcijo 80 ur za stabilizacijo, za katero so se odločili lani ob rojstnem dnevu predsednika Titu. Zastavljeni nalogi bodo delavci Plamena uresničili skoraj 100-odstotno. Zanimivo pa je, da so se Kroparjem v njihovi enoletni akciji za stabilizacijo gospodarstva pridružili tudi drugi. Ne le nekatere delovne organizacije v radovljški občini, v drugih krajih Slovenije in Jugoslavije, marveč so k njim prišli delat tudi predstavniki različnih podjetij in ustanov.

Tako so v Kropi skupaj z delavci Plamena delali predstavniki radovljških občinskih družbenopolitičnih organizacij, mi-

ličniki postaje milice Radovljica, učitelji osnovne šole Stane Zaggar v Lipnici, okrog 100 vodilnih predstavnikov podjetja Metalka iz Ljubljane z direktorjem na čelu in drugi.

V soboto, 12. maja, pa je delalo v Plamenu skupaj s člani kolektiva tudi 30 članov srednje politične šole pri CK ZKS skupaj z direktorjem šole. Ob tej priliki so člani kolektiva in udeleženci šole poslali pozdravno pismo predsedniku Titu in ga hkrati zaprosili, da bi ob priliki obiskal Kropo. Popoldne so se člani vodstva in organizacij v podjetju ter predstavniki občinskih družbenopolitičnih organizacij pogovarjali z udeleženci šole o položaju podjetja, skrbi za delavce, ures-

ničevanju ustavnih dopolnil, združitvi z železarnami, delavski kontroli in drugem.

Ko smo se pred kratkim pogovarjali s predstavniki Plamena, so povedali, da so kljub težavam izpolnili obljubo, ki so jo pred enim letom dali predsedniku Titu. Ne zdi pa se jim prav, da se še vedno dogaja tisto, zaradi česar so se pravzaprav odločili za takšno akcijo. Še vedno, pravijo, smo priča zviševanju cen, padanju življenjskega standarda, raznim administrativnim ukrepom, ki ovirajo uresničevanje samoupravnih sporazumov in podobno. »Naš namen je bil, da bi s takšno vsespolno akcijo preprečili tovrstne pojave in stabilizirali gospodarstvo.« A. Žalar

Pričakujemo večjo podporo

»Invalidi pričakujemo večjo podporo v občinskih družbenopolitičnih organizacijah kot so socialistična zveza, sindikati in drugi.« To je ena od ugotovitev z razprave o pismu predsednika Tita in izvršnega biroja predsedstva ZKJ, ki jo je organizirala kranjska podružnica telesnih invalidov. Razen tega so o problematiki telesnih invalidov razpravljali tudi na letosnji konferenci invalidov v začetku leta, pred nedavnim pa je odbor podružnice sprejel na podlagi razprave na konferenci več sklepov. Sklepi so poslali vsem delovnim organizacijam v občini. Poudarili so, naj v delovnih organizacijah, posebno v večjih, čimprej ustanovijo aktive invalidov, ki bodo potem skupaj s samoupravnimi organi in družbenopolitičnimi organizacijami laže razreševali številne probleme invalidov.

Ceprap je bilo v zadnjem obdobju, predvsem po ustanovitvi medobčinskega društva telesnih invalidov za Gorenjsko in ustanovitvi posameznih občinskih podružnic, pri razreševanju problematike številnih invalidov že nekaj starenje, ugotovitev kranjskih invalidov, da pričakujejo večjo podporo, potrjuje na primer že podatek, da v kranjski Savi in Tekstilindusu še vedno kljub številnim poskusom niso ustanovili aktivov. Kaže, da v teh, pa tudi še v nekaterih drugih delovnih organizacijah, sindikati in drugi organi ne kažejo dovolj zanimanja in zavzetosti, da bi se problemi invalidov v njihovih kolektivih organizirano in sistematično urejevali in razreševali.

Med sklepi, ki so jih poslali vsem delovnim organizacijam, so kranjski telesni invalidi zapisali, da bodo v prihodnje od ustreznih organov v občini zahtevali, da se sistematично rešujejo gmotni, stanovanjski in drugi problemi invalidov. Vsem delovnim organizacijam predlagajo, da bi invalidom povečali dopust za tri dni in ukinili nočno delo zanje. Odbor kranjske podružnice se bo še naprej zavzemal, da bodo invalidi dobivali ortopediske pripomočke brezplačno, da se bodo zmanjšala plačila za zdravila in zdravstvene storitve za tiste invalide, ki imajo majhne prejemke. Prav tako se bo podružnica zavzemala za organizirano rehabilitacijo invalidov, za organizirano oskrbo in nego nepokretnih invalidov na domu, za štipendirjanje otrok siromašnih invalidov itd. Nazadnje so se tudi zavzeli, da se v občini ustanovi aktiv invalidov — komunistov in poudarili, da je v prihodnje treba invalide enakopravno vključevati v samoupravne organe in vodstva družbenopolitičnih organizacij.

A. Žalar

Težave ameriške vesoljske ladje

Z oporišča Cape Kennedy na Floridi so Američani preteki ponedeljek, 14. maja, izstrelili v vesolje prvi astronautski raziskovalni laboratorij, izdelan na Zahodu. V orbito je skylab posnela orjaška raketa saturn C5, kakršnih so se v minulih letih posluževali za potovanja na Luno. A kot kaže, letete »učilnice« ni niti malo preprosta reč, saj je računalnik komaj 63 sekund po izstrelitvi zabeležil okvare v dveh od štirih mehanizmov, ki naj bi kasneje razprli krila z vgrajenimi energetskimi sončnimi celicami. Naprave v postaji so zato deloma ohromljene, zmogljivost vozila pa močno zmanjšana. Zaradi tega so strokovnjaki preložili start trojice astronautov.

jubilejna
mešanica
BRAVO

SPECERIJA
BLED'S

Vlom še raziskujejo

Kranj, 18. maja — Tik pred zaključkom redakcije smo poprašali na Upravi javne varnosti v Kranju po morebitnih rezultatih preiskave o vlomu v noči od ponedeljka na torek v župnišče farne cerkve v Cerkljah, ko so trije neznanci iz železne blagajne odnesli okoli 30 tisoč dinarjev in preteplji župnika ter gospodinjo. Povedali so nam, da primer še ni pojasnjen in da je preiskava še v teku.

Naročnik:

I. sejem sredstev za obrambo in zaščito od 25. do 30. V. v Kranju

Demonstracija gašenja požarov in prve pomoči, predvajanje filmov

Jesenisko otroško varstvo

Boljše možnosti razvoja otroškega varstva ob novem socialnem programu — Zadostno zdravstveno varstvo, a še vedno precejšnja obolenost jeseniških otrok — Precejšen pomen otroškega dodatka

V sredo, 16. maja, je bila v sejni dvorani občinske skupščine na Jesenici redna seja občinske konferenčne SZDL, na kateri so govorili o problemih otroškega varstva naslovnih in v jeseniških občinih ter o čistoči v mestu in okolici.

Uvod v razpravo je imela Majda Gaspari, ki je poudarila pomen družbenih skrbiv za ureditev vseh oblik otroškega varstva v občini in republike naslovnih. Pri tem je omenila, da bodo morale v prihodnjem predvsem krajevne skupnosti in specializirane samoupravne skupnosti otroškega varstva največ storiti, saj se predvsem v krajevnih skupnostih ljudje najbolje poznajo in najlaže združujejo. V krajevnih skupnostih se bo moral v prihodnjem vzpostavljati tudi družbenoekonomski odnos, sama krajevna skupnost pa se bo morala primerno organizirati. Priznati bi ji morali njen veljavno v pomen, imeti bi morala večji družbeni vpliv in postati tvorec nove zasnovne otroške skupnosti.

Dejala je tudi, da je bistvena nošt na področju otroškega varstva predvsem v tem, da bodo politiko otroškega varstva urejevale predvsem posamezne občine, ki bodo med drugim tudi samostojno postavljale lestvice za plačevanje diferenciranih oskrbnin v vzgojno-varstvenih ustanovah.

Korak dalje s socialnim programom

Zdravko Pogačnik je spregovoril o problematiki otroškega varstva v jeseniških občinih. Omenil je, da je na Jesenicah zaposlenih okoli 4000 žensk in da je občinska skupščina že pred leti izdelala program razvoja otroškega varstva v občini.

V jeseniških občinih je vključenih v vzgojno-varstvene ustanove 575 otrok ali 23 odstotkov vseh predšolskih otrok v občini. Od tega jih največ sprejme vzgojno-varstvena ustanova na Plavžu, kjer sprejmejo na leto tudi 26 dojenčkov. V vrtec pri osnovni šoli Kranjska gora je vključenih 45 otrok, v vrtec v Mojstrani 23 otrok, na Hrušici 18 otrok, na Plavžu 196 otrok, na Savi 154 otrok, na Blejski Dobravi 39 otrok, medtem ko v Žirovnicah prostore za otroško varstvo še ne gradijo.

Pred osmimi leti je bilo po podatkih vključenih v vzgojno-varstvene ustanove v občini le 6 odstotkov vseh predšolskih otrok, zdaj pa je v organiziranem varstvu že 23 odstotkov vseh jeseniških predšolskih otrok. Razen tega so vsi otroci vključeni v male šole, v podaljšanem bivanju pa je 149 otrok, poseben problem pa je vedno predstavljanje podaljšano bivanje za prizadete otroke.

Kljub temu pa v vrtcih se vedno odklonijo precej otrok, vrtci so prenatrpani, možnosti za delo v takih ustanovah pa slabši. Poseben problem je tudi otroški dodatek, saj bo v jeseniških občinih okoli 1000 upravičencev manj, ki ne bodo prejemali otroškega dodatka.

Zdravko Pogačnik je poudaril tudi pomen otroških igrišč, letovanja otrok in splošna družbena prizadevanja za rešitev problemov otroškega varstva. Dejal je, da je letovanje otrok v občini dobro organizirano, saj letuje vsako leto okoli 1600 otrok, od tega največ v Baški, s tabornikami Jekljarja, v Crikvenici in Biogradu, kjer ima Železarna svoj potniški dom ter v zdraviliščih. Razen tega pa so na Jesenicah stali korak naprej, ko so sprejeli sociálni program, ki predvideva med drugim tudi pospešeno gradnjo vrtcev ter splošno družbeno skrb za vse otroke. Poleg tega pa so na Jesenicah pokazale pripravljenost vse delovne organizacije, saj se je na posebnem skladu za gradnjo varstvenih ustanov zbral že 190.000 dinarjev prostovoljnih prispevkov.

Težave z varstvom bolnih otrok

V razpravi je sodeloval primarij dr. Stefan Plut, ki je govoril o zdravstvenem varstvu otrok, ki posnemajo del družbenega varstva otrok. V jeseniških občinih so leta 1959 začeli s sistematičnim delom preventivne in so do sedaj dosegli nekaj zavoljivih rezultatov. Leta 1959, na primer, je od 1000 novorojenih otrok

umrl 46 otrok, leta 1972 pa le 17 otrok. Manj je otrok z revmatičnimi in drugimi obolenji, zaradi sistematičnih pregledov se je tudi znižalo število otrok s posledicami izpaha kolkov. Za okoli 40 odstotkov se je zmanjšalo število slabokrvnih otrok in za okoli 20 odstotkov je manj slabo hranjenih otrok. Več je tudi sistematičnih pregledov predšolskih otrok, vendar je tudi v okviru Slovenije še vedno premalo takih pregledov. Svetovna zdravstvena organizacija priporoča, da zdravniki pregledajo predšolskega otroka kar 24-krat, medtem ko program zdravstvenega varstva v Sloveniji predvideva in priporoča, da zadostuje šest pregledov.

Vendar ugotavljajo, da je poprečna obolenost predšolskih otrok v jeseniški občini znatno višja nad poprečjem republike in je bolan otrok v jeseniški občini štirikrat na pregledih. Pri tem je še poseben problem varstvo bolnega otroka in je včasih ob nerazumevanih delovnih organizacij edini izhod matere, da odda otroka v hospitalno zdravljenje.

Dr. Plut je govoril tudi o kadrovskih problemih in dejal, da je v jeseniški občini na 2000 predšolskih otrok ena zdravstvena ekipa.

V razpravi je sodelovalo več udeležencev, med njimi tudi Jože Gavoda. Med drugim je dejal, da je problem predvsem v prenatrpanosti ustanov, saj so v vrtec v Kranjski gori kar za 50 odstotkov prekoračili normative. Omenil je tudi probleme ob različnih oskrbninah, podaljšanem bivanju ter malih šoli.

D. Sedej

Kako pomagati ostarelim?

Občinska konferenca SZDL Škofja Loka začenja z intenzivno akcijo podpore občanom, ki zaradi let niso več sposobni sami skrbeti zase

V torek, 22. maja, popoldan se bodo v sejni dvorani skupščine na posvetu, ki ga organizira koordinacijski odbor za pomoč in varstvo ostarelih občanov pri občinski konferenci SZDL Škofja Loka, sestali predsedniki in tajniki vseh krajevnih skupnosti in osnovnih organizacij rdečega križa v loški komuni. Socialistična zveza namreč začenja z intenzivno akcijo podpore in zaščite priletnih mož in žena, h kateri je treba — če naj bi bila uspešna — pritegniti čim širši krog dejavnikov. Realizacija lani decembra sprejetega programa pač terja tesno sodelovanje družbenopolitičnih organizacij, ustreznih občinskih služb in društev ter odborov RK in KS.

Naloge, ki jih bodo v prvi fazi prevzele nase krajevne skupnosti in rdeči križ, kasneje pa nadaljevali tudi šoloobvezni otroci in mladinci, so razdeljene v tri okvirne skupine. Za uvod nameravajo na celotnem območju komune opraviti natancen popis ostarelih rojakov. Da bi te tekel čim hitreje in da bi zbrali čim več konkretnih podatkov, je odbor pripravil posebne tiskovine z vprašanjimi in navodili anketirancem. Nadalje so sklenili ustanoviti teritorialne komisije za socialno delo, ki bi sčasoma postale glavni nosilec in izvraževalci sprejetih ukrepov ter hrkrati povezovalec med KS, koordinacijskim odborom in strokovno službo občinske skupščine. Po končanem popisu bo sleherna komisija začela iskati prostovoljce, pripravljane, da prizadetim nudijo sosedsko pomoč, ki predstavlja enega najprimernejših in najučinkovitejših načinov podpore ljudem v stiski. Še prej, na torkovi seji, mislijo navzoči temeljito seznaniti s problematiko in z doslej znanimi ugotovitvami o številu in stopnji ogroženosti priletnih ljudi v občini. (-ig)

Mladinski aktiv v Lescah

Danes bo ustanovni sestanek mlađinskega aktivita Lesce. V kratkem času je to že drugi mlađinski aktiv, ki je ustanovljen na pobudo občinske organizacije zveze mlađine. Pred tem so namreč ustanovili krajevno konferenco zveze mlađine v Radovljici. Mlađe v radovljških občini pa čaka na tem področju še precej dela. Čimprej bo namreč treba ustanoviti mlađinska aktivita tudi na Blejskem in Bohinju.

Mnenja prebivalcev Okroglega in Police

Vaški odbor Okroglega v krajevni skupnosti Naklo v kranjski občini je pred nedavnim razpravljal o vzdrževanju lesenega mostu na Okroglo čez železniško progo. Most na Okroglo so zgradili vasičani 1937. leta. Do letos je ta most vzdrževal in popravljal Komunalni servis, letos pa je bilo menda odločeno, da ga mora prevzeti v vzdrževanje krajevna skupnost. Tako na zboru volivcev, kot na nedavnem sestanku na Okroglem so prebivalci menili, da je to za krajevno skupnost prevelika obremenitev. Pravijo, da imajo premožno denarja, po drugi strani pa v krajevni skupnosti nimajo tudi ustrezne strokovne delovne sile. Zato so se odločili, da bodo zahtevali, da vzdrževanje mostu na Okroglo spet prevzame ustrezna organizacija.

Druga stvar, ki moti predvsem prebivalce Police in naselja Gramoznice, pa je ureditve okolice gramoznice. Menijo, da bi bilo treba področja, kjer so kopanje peska opustili, čimprej urediti; predvsem bi bilo prav, da bi z zelenjem zasadili opustela pobočja gramoznice.

Zazidalni načrt

Radovljška občinska skupščina je na zadnji seji sprejela zazidalni načrt za področje med Spodnjimi in Zgornjimi Gorjami. Tu naj bi zgradili 40 stavb. Težava pa je, ker je teren precej močvirnat in bo zato zemljišče treba najprej komunalno urediti. Čimprej bo treba zgraditi kanalizacijo, ki je naselji nimata. V Spodnjih Gorjah je predvideno, da bi jo začeli graditi že letos.

Ijubljanska banka

PIKAPOLONICA

nagradna igra za mlade varčevalce

Veste, dragi mladi prijatelji, pikapolonica ni kar tako od muh, kot bi si človek mislil! Pravijo, da prinaša srečo.

In prav zato smo jo izbrali, da nam bo vodila prijetno igro ter kazala pot do uresničenja malih in velikih želja. Poglejte, kje vse jo bomo lahko srečali!

Darila pripravim,
voščim lahko
priateljem svojim
za praznik srčno.

NA PRIKUPNI NALEPKI, ko bo vloga dosegljala 100 din.,
NA KNJIŽNEM KAZALU, če privarčuješ na daljnjih 100 dinarjev,

KOT ZNAČKO pri privarčevanih 300 dinarjih,

KOT DENARNICO, ko bo tvoja vloga dosegljala 400 dinarjev in končno

KOT HRANILNIK, ki ga prejmeš v trajno last ob vloženem skupnem znesku 500 dinarjev.

Igro seveda lahko ponavljaš, če z varčevanjem nadaljuješ. Ker pa hraničnik v tem primeru že imaš, prejmeš namesto njega drugo lepo darilo.

Pa še to. Z dvigom privarčevanega denarja igro PIKAPOLONICA prekineš, dokler z novimi vlogami ne nadoknadiš dvignjenega zneska.

Povej mamici, očku, babicam, dedkom, tetam in stricem, kaj vse te čaka! Pri nas pa bosta s svojo pikapolonicijo vselej dobrodošla.

Ijubljanska banka

Seminar za mlade v Živilih

V podjetju Živila Kranj je med zaposlenimi več kot polovica mlađih. Pred nedavnim je v tem podjetju začelo tudi delo mlađinskega aktivita. V pondeljek in torek pa je mlađinski aktiv skupaj s kranjsko delavsko univerzo pripravil v Bohinju seminar, ki se ga je udeležilo 19 članov aktivita. Na seminarju so se pogovorili o vlogi in delu mlađih v organizaciji ZM in v organih samoupravljanja. Seznanili so se tudi z ustavnimi dopolnilji, organizacijo in perspektivnim razvojem podjetja, kadrovsko problematiko in drugim. Nazadnje so sestavili tudi delovni program mlađinskega aktivita.

A. Z.

»Jerneja in Lojzeta ni pričakoval nihče«

V soboto, 12. maja, je bil na 3. strani objavljen prispevek J. Košnjeka »Jerneja in Lojzeta ni pričakoval nihče«. Pisec omenja, kako sta bila sprejeta nosilca lokalne štafete in Železnikov v Gorenji vasi. Strinjam se, da se kaj takega ne bi smelo primeriti. Toda v prispevku sem zastavila tudi stavek, v katerem omenja, da ta dogodek ni v ponos loškim organizatorjem štafete. Pozanimala sem se in izvedela, da so organizatorji štafete storili vse, kar je bilo v njihovi moći. OS Gorenja vas je obljubila, da bo štafeta sprejela. Toda ostalo je le pri obljubi, kajti kakor omenja pisec »Jerneja in Lojzeta ni pričakoval nihče«.

V drugih krajih pa je lokalna štafeta potekala nemoteno. 5. maja je krenila izpred OS v Škofji Loki, kjer jo je na pot spremilo nekaj stropnirjev in mlađincev. V Železnikih so jo pričakali ob tabornem ognju, naslednji dan pa sta jo Jernej in Lojze odnesla v Gorenji vas, kjer nista bila pričakovana. 7. maja so jo odnesli na Gabrk, kjer je prenoscila, nato pa jo je planinska skupina OS Cvetko Golar odnesla spet nazaj v Škofjo Loko do Homana, kjer se je priključila zvezni štafeti.

Drugod je torej štafeta potekala srečno, le v Gorenji vasi se je zataknilo, za kar pa ne moremo kriviti OK ZMS in PD, ki sta štafeto organizirala, pač pa vodstvo OS Gorenja vas, ki svoje obljube, da štafeto pričaka in naslednji dan ponese po programu dalje, ni izpolnilo kot bi moral.

Majda Lušina, predsednica komisije za informacije pri OK ZMS Škofja Loka

Množično in uspešno zavarovanje živine

V nedeljo, 13. maja, je bil v Ljubljani II. občini zbor Zveze kmečkih društev za vzajemno pomoč Slovenije, ki se ga je udeležilo nad 80 delegatov iz vse Slovenije. Zveza kmečkih društev za vzajemno pomoč je bila ustanovljena leta 1970, njena glavna naloga pa je varstvo živine. Danes je v Zvezi včlanjenih že 27 društev z 11.000 članji ob ustanovitvi pa je bilo članov le 770. Ti podatki potrjujejo koristnost in upravičenost vzajemnega kmečkega varstva živine. Močno je poraslo tudi število živali, ki so zavarovane pri Zvezi društv. Leta 1970 je Zveza zavarovala 1392 glav goveje živine, sedaj pa se je število povzpelno na 16.000. Z enako naglico so naraščala tudi sredstva, ki se zbirajo v varstvenem skladu. Ob ustanovitvi Zveze je bilo v skladu 61.000 dinarjev, letos pa že 200.000 dinarjev. Varnostni sklad pri Zvezi pa znaša 240.000 dinarjev.

Udeleženci nedeljskega občnega zboru so v razpravi opozarjali na pomembnost povezovanja Zveze kmečkih društev za vzajemno pomoč z Zadružno zvezo Slovenije, in

J. Košnjek

iso-span lip & bled
LESNA INDUSTRIZA BLED — Ljubljanska c. 32 — telefon 77-384 — telex 34525

GLAS 3
Sobota — 19. maja 1973

Nova zakonodaja o kmetijskih zemljiščih

DEDOVANJE KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ IN KMETIJ

Ureditev dedovanja kmetijskih zemljišč in kmetij po osnutku zakona o dedovanju kmetijskih zemljišč in zasebnih kmetijskih gospodarstev (kmetij) pomeni, da bodo za dedovanje predvsem kmetij v bodoče veljala druga načela kot do sedaj. Nova ureditev pomeni poseg v tradicijo zakonske ureditve dedovanja, čeprav so nekatera načela, ki jih skuša osnutek užakoviti, dejansko že živela ponekod v Sloveniji. Marsikje so namreč že ravnali tako, da se je kmetij kot gospodarska enota prenesla na naslednike čim bolj neokrnjeno in da so se nekateri dediči prav zaradi tega tudi odrekli dedovanju.

Problem nedeljivosti kmetij kot gospodarskih enot ni specifičen za naše razmere. Poznajo ga tudi drugi. Naj v tej zvezi omenimo, da ga poznamo na Poljskem, v Avstriji, Zvezni republiki Nemčiji itd.

Poleg izhodišč za zakonodajo o kmetijskih zemljiščih, ki smo jih že navedli, bi navedli še nekaj razlogov, ki so pomembni, da tudi pri nas uredimo to vprašanje. Predvsem bi v tej zvezi omenili proces drobitve kmetij. Leta 1931 je bila povprečna velikost kmetije v Sloveniji 8,3 ha, v letu 1969 pa 6,2 ha. Te kmetije z velikostjo pod 5 ha zavzemajo po številu 58,6 % delež, po skupni površini pa samo 16,7 %. Prevzem kmetij je v sedanjem sistemu dedovanja zelo neugoden za dediča prevzemnika, ker mora izplačati zelo velike dedne deleže. Pri tem pa dedič prevzemnik ne more vlagati v modernizacijo kmetije, temveč se mora večkrat zadolžiti. Poleg tega bi omogočanje nadaljnega procesa drobitve kmetij onemogočalo proizvodno sodelovanje med kmeti in organizacijami združenega dela, saj na majhnih površinah ni mogoče niti s proizvodnim sodelovanjem uvajati produktivno blagovno proizvodnjo in moderno tehnologijo. Poleg tega ne smemo zapostavljati zmogljivosti in možnosti, ki jih imamo na kmetijah, temveč moramo omogociti, da jih izkoristimo, ker so kmetije sposobne dati še večjo proizvodnjo.

Po osnuteku bi imel tako zakon o dedovanju kmetijskih zemljišč in kmetij trojni namen, da bi se dosegli cilji, o katerih smo govorili, in sicer:

- omejevanje prehoda kmetijskega zemljišča v last tistih, ki zemlje ne obdelujejo,
- preprečevanje drobitve določenih kmetij kot gospodarskih enot in
- prevzem kmetij pod pogoji, ki dedič prevzemnika kmetije preveč ne obremenjujejo.

KAJ JE KMETIJA?

Ena od najpomembnejših določb osnuteka je brez dvoma opredelitev pojma kmetije, ki naj bi bila zavarovana pred drobitvijo v primeru dedovanja. Ni namreč primerno, da bi varovali pred drobitvijo vsako kmečko gospodarstvo, temveč samo tako, s katerimi bi lahko dosegli cilje, ki jih zasledujemo in ki smo jih že omenili. Dostavimo naj še, da bi v primeru, če bi pred drobitvijo varovali vsako kmečko gospodarstvo, preveč utrjevali in ohranjevali že itak neugodno posestno strukturo na našem podeželju.

Sveda pa se pri opredelitevi pojma kmetije pojavlja več vprašanj. Pred-

vsem se pojavlja vprašanje, ali naj bi za vso Slovenijo veljal enoten kriterij za določitev zavarovane kmetije. Ménimo, da to ne bi bilo ustrezno glede na različen tempo procesa deagrarizacije pri nas in tudi glede na različno kvaliteto zemlje. Velika razlika je ali ima kmet npr. 3 ha slabih travnikov ali pa 3 ha vinogradov.

Določitev pojma kmetije, ki je zavarovana pred drobitvijo v primeru dedovanja, je pomembna tudi za to, da lastniki kmetij vedo, kako lahko oporočno razpolagajo s kmetijo.

Iz teh razlogov in pa zato, ker je potrebno upoštevati pri opredelitevi pojma zavarovane kmetije še druge družbene interese, določa osnutek, da kmetije določijo občinske skupščine z odlokom na predlog kmetijskih zemljiščnih skupnosti. Da pa bi bila zagotovljena vsaj načelna enost opredelitev pojma zavarovane kmetije, je po osnuteku potrebno upoštevati:

- občinski prostorski plan,
- ogroženost smotrnega izkoriscanja kmetijskih in gozdnih zemljišč, ki bi bila posledica drobitve kmetije,

— oteženje proizvodnega sodelovanja z organizacijami združenega dela zaradi drobitve kmetije in s tem zmanjšanje kmetijske proizvodnje,

— družbeni interes na ohranitvi določenih kmetijskih in gozdnih gospodarskih enot, zlasti glede varstva okolja, njihove pomembnosti za splošni ljudski odpor, njihovo ohranitev iz zgodovinskih in kulturnih razlogov ter podobno in

- če je potrebno preprečevati drobitve kmetije iz drugih pomembnih razlogov.

Vse kmetije bi morale biti zabeležene v posebnem registru na občini in morda tudi v zemljiški knjigi. Vendar pa določitev zavarovanih kmetij ne bi bila podana enkrat za vselej. Občinske skupščine bodo morale po potrebi najmanj pa vsakih 5 let pregledati register zavarovanih kmetij ter ga uskladiti z merili, ki smo jih navedli. Pri tem se bo seveda mnogokrat zgodilo, da bodo nekatere kmetije brisali iz registra in tudi vpisali nove.

Nedeljivost kmetij je po osnuteku zavarvana s tem, da jo lahko praviloma deduje samo en dedič. Izjemata samo dve:

- kmetijo lahko na podlagi oporeke deduja zakonca in
- kmetija se sme razdeliti, če je več dedičev kmetov, ki že imajo svoje kmetijske zemljišča.

Osnutek rešuje tudi primer, če ne bi bilo dediča, ki bi bil sposoben devovati kmetijo, in sicer takole:

- najprej naj bi skušala kmetijska zemljiščna skupnost poiskati prevzemnika kmetije,
- če prevzemnika kmetije ne bi mogli dobiti v enem letu, bi postalo kmetijsko zemljišče družbena lastnina.

— če se kmetijska zemljiščna skupnost v skladu z občinskim prostorskim planom odreče kmetijskim zemljiščem, bi pa določili dediči po sedaj veljavnih predpisih.

Seveda pa bosta morala prevzemnik kmetije oziroma kmetijska zemljiščna skupnost plačati prevzemno ceno, za kakršno bi se dogovorili z dediči. Če se ne bi sporazumeli o višini prevzemne cene in o rokih plačila, bo o tem odločilo sodišče po pravičnem preudarku, upoštevaje pri tem gospodarsko zmožnost kmetije in višino bremen s tem, da rok za plačilo prevzemne cene ne sme biti daljši od petih let.

Se eno posebnost upošteva osnutek v tem primeru. Stanovanjska in gospodarska poslopja, kmetijsko neobdelovalno zemljišče, ki ni pomembno za kmetijsko proizvodnjo, kmetijske priprave orodja in živila ter objekti kmetijskega turizma ne postanejo družbena lastnina, ampak jih dedujejo dediči po splošnih predpisih.

KDO BO DEDIČ KMETIJE IN PRAVICE DRUGIH DEDIČEV

Osnutek zakona loči, ali pride do dedovanja na podlagi zakona ali pa oporoki. Pri tem naj pojasnimo, da do dedovanja zakona pride, če je zapustnik umrl, ne da bi napravil oporoko, ali če je oporoko sicer napravil, pa je bilo ugotovljeno, da je neveljavna, če v oporoki postavljen dedič ni preživel zapustnika, če je dedič nesposoben za dedovanje ali če se je dedičini odpovedal, pa za takšen primer zapustnik ni postavil druge osebe za dediča, kakor tudi v primeru, če v oporoki dedič ni bil postavljen.

Ce pride do dedovanja kmetije na podlagi zakona, moramo zaradi načela nedeljivosti kmetije določiti dediča prevzemnika. Ta se v takem primeru določi tako, da najprej deduje kmetijo zapustnikov zakonec

ce tega ni ali če se dedovanju odpove, potem deduje kmetijo tisti dedič, ki ga soglasno določijo vsi dediči. V primeru pa, da se dediči ne sporazumejo, določi prevzemnika kmetije sodišče, ki pri svoji odločitvi upošteva vse okoliščine, ki so za to pomembne.

Dedič prevzemnik kmetije pa mora izpolnjevati posebne pogoje. Osnutek določa, da je to tisti dedič, po splošnih predpisih o dedovanju, ki ima namen obdelovati kmetijsko zemljišče z osebnim delom, pri čemer ima prednost tisti, ki je ta svoj namen izkazal tudi, da je bodisi na kmetiji delal oziroma se usposobil za obdelovanje kmetijskih zemljišč, bodisi s svojim trudem, zaslужkom ali kako drugače prispeval k ohranitvi oziroma zboljšanju proizvodnih zmogljivosti kmetije.

Pravice drugih dedičev so pa pri dedovanju kmetije drugačne kakor pa po splošnih predpisih o dedovanju, in sicer v treh primerih. Najprej se dedni deleži po zakonu zmanjšajo na polovico, tako da deduje ti dediči nujne deleže. Primer: če je zapustnik zapustil dva otroka, bi po splošnih predpisih o dedovanju dedovala vsak eno polovico, po osnuteku pa deduje tisti, ki ne deduje kmetije, samo četrtino, kar ustreza nujnemu deležu po splošnih predpisih o dedovanju. Nadalje osnutek omejuje krog dedičev, ki imajo pravico do dednega deleža samo na zapustnikove otroke in posvojence ter zapustnikove starše. Te določbe imajo namen zmanjšati obveznosti dediča prevzemnika. V zvezi z načelom nedeljivosti kmetije pa je tretji primer odstopanja od splošnih predpisov o dedovanju. Osnutek namreč določa, da se dedni deleži spremeni v terjaty proti dediču prevzemniku, t. j. da dedič deduje denarno vrednost svojega dednega deleža in ne dedni delež v naravi.

V zvezi z dednimi deleži dedičev, ki kmetije ne dedujejo, moramo omeniti še, da lahko sodišče te deleže na zahtevo upravice zviša ali pa zmanjša iz socialnih razlogov oziroma zaradi gospodarske sposobnosti kmetije.

Mlaadoletne dediče ščiti osnutek na dva načina. Prvi način je v tem, da se lahko v primeru, ko kmetije ne deduje zapustnikov zakonec, na predlog odloži določitev dediča — prevzemnika kmetije, dokler ne postanejo vsi zapustnikovi otroci ali posvojeni polnoletni. S tako odložitvijo določitev dediča — prevzemnika kmetije skušamo doseči, da ne bi bil prikrajšan tisti mlaadoletni dedič, ki bi sicer izpolnjeval pogoje za dediča kmetije. Drugi način varstva mlaadoletnih dedičev pa je v tem, da je dedič — prevzemnik kmetije v primeru, ko ni prišlo do odložitve določitev dediča, dolžan mlaadoletnega dediča usposobiti za samostojno življenje, primerno gospodarski zmožnosti kmetije.

Mlaadoletne dediče ščiti osnutek na dva načina. Prvi način je v tem, da se lahko v primeru, ko kmetije ne deduje zapustnikov zakonec, na predlog odloži določitev dediča — prevzemnika kmetije, dokler ne postanejo vsi zapustnikovi otroci ali posvojeni polnoletni. S tako odložitvijo določitev dediča — prevzemnika kmetije skušamo doseči, da ne bi bil prikrajšan tisti mlaadoletni dedič, ki bi sicer izpolnjeval pogoje za dediča kmetije. Drugi način varstva mlaadoletnih dedičev pa je v tem, da je dedič — prevzemnik kmetije v primeru, ko ni prišlo do odložitve določitev dediča, dolžan mlaadoletnega dediča usposobiti za samostojno življenje, primerno gospodarski zmožnosti kmetije.

Pri pravicah dedičev, ki ne dedujejo kmetije, moramo omeniti še, da se tem dedičem ne glede na zapustnikovo voljo vračuna v dedni delež vse, kar se sicer vračuna v dedni delež po splošnih predpisih o dedovanju, ki urejajo vračunanje daril in volil. Tako se vračunajo v dedni delež poleg daril in volil tudi izdatki, ki jih je imel zapustnik s šolanjem, ki presega obvezno šolanje.

Nadaljnja pomembna določba osnuteka zakona je tudi, da zapustnik ne more odpustiti dedne nevrednosti dediču, če je do dedne nevrednosti prišlo zato, ker se je tak dedič hujše pregrebil zoper dolžnost preživljati zapustnika, ki ga je bil po zakonu dolžan preživljati, kakor tudi istemu, ki ni hotel dati zapustniku potrebno pomoč. Ta določba je še posebej umestna, če je moralna družba skrbeti za zapustnika, dedič pa se bo pojavil samo, da bi kaj dedoval.

Osnutek ima tudi določbo, ki varuje dediče, ki kmetije ne dedujejo, pred morebitnim špekulativnim prevzemom kmetije. Zgodilo bi se namreč lahko, da bi neki dedič kmetijo prevzel in jo nato prodal, pri tem pa užival ugodnosti glede izplačila dednih deležev, ki veljajo za tiste dediče, ki imajo namen obdelovati kmetijsko zemljišče. Za tak primer osnutek zakona določa, da mora tak dedič sodeliščem na njihovo zahtevno doplačati razliko tako, da niso prikrajšani glede dednih deležev, ki bi jih sicer dobili po splošnih predpisih o dedovanju.

Omeniti še moramo, da se mora navedenih določb držati zapustnik tudi pri oporoki. Predvsem ne sme tako razpolagati z volili, da bi dediča kmetije prekorno obremenjeval. Poleg tega pa načela, ki smo jih omenili, veljajo tudi za pogodbe o izročitvi in razdelitvi premoženja za življenja, darijne pogodbe in pogodbe o dosmrtnem preživljivanju. Tudi v teh primerih namreč ni mogoče razpolagati s kmetijami v nasprotju z določbami osnuteka.

Osnutek ima tudi predhodne in končne določbe, s katerimi skuša odpraviti eventualno izigravanje načel tega zakona in fazi do njegove uveljavitve ter rešiti se nekatera druga vprašanja, ki so pomembna za uveljavitev njegovih načel.

April je navadno med najdražjimi meseci v letu, to velja tudi za letošnjega. Običajno so večje spremembe v cenah dvakrat na leto, marca in aprila ter oktobra in novembra. Najbolj sprememljive so cene živil, in sicer vedno na prehodu v novo sezono, ko primanjkuje živil iz prejšnje sezone, novi izdelki oziroma živila pa so v začetku sezone običajno dražji. Tako so tudi v aprilu cene živil porasle, če pa

odstotkov, kar je več kot lani, čeprav so cene sicer zamrzne. Mesečno večanje cen za 1,7 odstotka seveda nikakor ne kaže na to, da bi se cene ustalile. Bližnja odmrznitev pa bo verjetno spet slabo vplivala na cene.

Na povečanje cen na splošno najbolj vplivajo živila, ki so kot nujne živiljenjske potrebščine glede cen najbolj občutljiva. Poleg sprememb cen za sladkor in živila so se v aprilu dvignile tudi cene vrtin. Samo v aprilu so se cene vrtin dvignile za več kot 40 odstotkov, od začetka leta pa več kot 80 odstotkov. Ker vrtjava (krompir, fižol, zelenjava) vedno večji delež v prehrani, spremembe cen vrtin zelo vplivajo na celotno sliko cen.

Medtem ko so bile cene industrijskih proizvodov do aprila ustaljene, pa so v tem mesecu porasle cene premoga, in sicer za 20 odstotkov, za 11 odstotkov v usnjarski industriji ter v kovinski in živilski.

Medtem ko so bile cene industrijskih proizvodov do aprila ustaljene, pa so v tem mesecu porasle cene premoga, in sicer za 20 odstotkov, za 11 odstotkov v usnjarski industriji ter v kovinski in živilski.

Pri tretji skupini cen, to je v gostinstvu, pa aprila ni bilo sprememb. Povečale so se februarja, zdaj pa se drže na enaki višini. V primerjavi z lanskim letom pa so tudi cene za prve štiri mesece v Sloveniji za 31 odstotkov, v vsej državi pa za 25 odstotkov.

M.

Dražji april

omenimo še izredne podražitve mesa v sladkorja, potem so nove višje cene v tem mesecu bolj razumljive. V celoti so se živila v aprilu podražila za 8,5 odstotka. V primerjavi z marcem pa so se skupne cene dvignile za 3 odstotka, ker se je poleg živil podražil tudi tekstil, zlasti bombažno blago in pa obutev. Lani aprila so se cene v primerjavi z marcem povečale za 2 odstotka, torej tudi precej in več kot druge mesece, vendar pa občutno manj kot letos. To pomeni, da letos porast cen večji kot je bil lani. Lani v vsem letu so se cene povečale za 15,5 odstotka, letos pa kaže primerjava prvi štirih mesecev z lanskimi, da so se povečale za 17 odstotkov. Kljub zamrznitvi so torej cene naraščale, saj je od časa do časa prišlo dovoljenje za povečanje cen za različno blago kot na primer sladkor in meso.

V prvih štirih mesecih so se cene v poprečju dvignile za 7

Ziviljenjski stroški so se v aprilu povečali v Sloveniji za 4,3 odstotka, v državi pa za 2,5 odstotka. Povečanje je nastalo zaradi močno zvišanih cen za hrano. V prvih štirih mesecih pa so se ziviljenjski stroški v Sloveniji dvignili za 9,4 odstotka, v vsej državi pa za 7,7 odstotka. V primerjavi z lanskim letom pa so ziviljenjski stroški letos večji za 20 odstotkov.

V začetku tega leta so vse delovne organizacije v kranjski občini sodelovale v razpravo osnutek pravilnika o gospodarjenju z združenimi sredstvi za usmer

Vaterpolski klub Triglav Kranj, OKZMS Kranj, Turistično društvo Kranj in hotel Creina Kranj vas vabijo:

23. maja ob 20.30

na »Večer z ženini kmečke ohceti 73« v hotelu Creina. Zabaval vas bo ansambel Coctail iz Ljubljane.

25. maja ob 20.30

na »Veliki mladinski ples« v počastitev dneva mladosti v hotelu Creina. Zabaval vas bosta ansambla Aspalathos Brass iz Splita s pevcem Đordem Peruzovićem in ansamblom Cocktail iz Ljubljane.

26. maja ob 20.30

na »V. veliki tradicionalni vaterpolo ples« v hotelu Creina. Zabaval vas bo na osnovi ankete revije Studio najboljši zabavni ansambel v Jugoslaviji Aspalathos Brass s pevsem Đordem Peruzovićem, zmagovalcem jugoslovenskega programa splitskega festivala 72, in Dalibor Ivanovićem.

Zrebanje vstopnic z nagradami v skupnem znesku 1.000.000 S din.

Se priporočamo:

Rezervacije in informacije sprejema recepcija hotela Creina, telefon 23-650.

Veleželeznina Merkur Kranj, Koroška 1

Komisija za urejanje delovnih razmerij razglaša naslednja prosta delovna mesta:

1. POMOČNIKA DIREKTORJA FINANČNEGA SEKTORJA

Pogoj:

visja šola s 3-letno prakso v samostojnem vodenju računovodskega poslova ali ekonomsko srednjo šolo s 5-letno prakso v samostojnem vodenju računovodskega poslova;

2. REFERENTA ZA FINANČNO OPERATIVO

1 delovno mesto

Pogoj:

ekonomska srednja šola in 5 let prakse v računovodstvu, posebni pogoj: veselje do dela na terenu in lastno prevozno sredstvo;

3. INTERNEGA KONTROLORJA

2 delovni mesti

Pogoj:

ekonomska srednja šola in 3 leta prakse v računovodstvu;

4. SALDAKONTISTA

3 delovna mesta

Pogoj:

ekonomska srednja šola in 2 leti prakse;

5. FAKTURISTA

2 delovni mesti

Pogoj:

2-letna administrativna šola

6. KNJIGOVODJE

1 delovno mesto

Pogoj:

ekonomska srednja šola in 2 leti prakse v računovodstvu;

Osebni dohodki po Pravilniku o delitvi osebnih dohodkov. Ponudbe z opisom dosedanjega dela in potrdili o strokovnosti je treba poslati Komisiji za urejanje delovnih razmerij pri Merkur, Kranj, Koroška 1.

Tudi v Tržiču gozdni pohodi

Tako kot v kranjski in škofjeloški občini so včeraj opravili gozdne pohode tudi učenci tržičkih osnovnih šol. Gozdne pohode organizira Gozdno gospodarstvo Kranj v počasnitve 20. obletnice podjetja in prvega Tedna gozdrov, ki se je končal v ponedeljek. Tržička šolska mladina je v spremstvu rajonskih gozdarjev in učiteljev spoznavala gozdove v Dolini in Jelendolu ter v Podljubljenu. -jk

Sadna letina ne kaže najbolje

Hladni april je v Gorjah in okolici precej zavrl brstenje in cvetjenje sadnega drevja. Sele v prvih majskih dneh je drevje zbrstelo. Začuda pa precej drevja, ki že lani ni cvetelo, tudi letos ne cvete. Kaže, da predvsem ne bo kaj dosti sliš za žganjekuh. Pravo nasprotnje pa so ribezovi nasadi. Ribebo bo letos najbrž v Gorjah precej. J. Ambrožič

Poceni letovanje

V pisarni turističnega društva Kranj posluje že nekaj časa poslovvalnica Vodnik, ki sprejema prijave za letovanje v tabor Počitniške zveze Kranj v Premanturi pri Pulju. Enodnevno bivanje v novih sotorih Počitniške zveze Kranj v Premanturi velika 40 dinarjev za člane zveze, za nečlane pa 50 dinarjev. V mladinski turistični poslovvalnici Vodnik so povedali, da je v Premanturi še nekaj prostih mest. -jk

20 let RD Bled

Danes ob 11. uri bodo na Bledu odprli novo ribogojnico. S tem bo blejska ribična družina proslavila tudi 20. obletnico obstoja in delovanja. Ta ribična družina sodi tudi med najbolj delavne v Sloveniji, saj skrbijo za zarod v Blejskem jezeru, Savi Bohinjki in Radovni. Vsako leto pa organizira tudi tradicionalno tekmovanje v ulovu rib na Bledu.

Nepričakovani uspeh

Ludvik Kerčmar, vodja Park barja v Kazini na Bledu se je na nedavnjem petem državnem tekmovanju sekcijske barmanov Jugoslavije v Postojni pomeril prvič v mešanju pijač. Na tekmovanju, kjer je nastopilo 52 barmanov, je dosegel nepričakovani uspeh. S proizvodi — Slovin je za najboljši koktail osvojil osmo mesto. Ludvik Kerčmar pravi, da se bo poslej še bolj ukvarjal z barmanskimi veščinami.

Lepotica narcis

V nedeljo, 20. maja, bo v Planini pod Golico nad Jesenicami že tradicionalna prireditev za izbor Lepotice narcis. Prireditev bo organiziralo Turistično društvo Planina pod Golico ob sodelovanju jeseniškega Vitorja ter jeseniških trgovskih podjetij.

Prireditev bodo začeli ob 10. uri, ko bo igral pihalni orkester jeseniških železarjev. Nato bodo izbirali lepotico narcis vsi gledalci, najlepša in njene spremljevalke pa bodo prejeli lepa praktična darila. B. B.

»Poslastica« za ribiče

Po nepopolnih podatkih je v vseh gorenjskih ribičnih družinah menda okrog 2000 članov. Kot poslastico vsem tem in še številnim drugim, ki se od časa do časa ukvarjajo z ribolovom, objavljamo tole zanimivost.

36-letni Peter Dacar, avtoklepar iz Lesc je 1. maja pozno popoldne v Savi Bohinjki ujel 54 centimetrov dolgo potočno postrv, ki je tehtala okrog 1,30 kilograma. Nekateri znani, starejši in izkušeni ribiči iz Lesc, Bleda in Radovljice pravijo, da je ulov take prave potočnice lepa trofeja.

Peter Dacar pa je povedal: »Ni sem še član družine in lovim na dnevne dovolilnice. Loviti sem začel avgusta lani. Pred tem pa sem kakšni dve leti hodil z ribiči in jih opazoval, kako lovijo. Ribolov je danes moj konjiček in ga ne mislim pustiti in še letos nameravam postati član ribične družine. Doslej sem že ujel 48 centimetrov dolgo potočno postrv. V zimski sezoni sem ujel sulca. Menda sta bila samo dva takšna ujeta v vodah blejske ribične družine. Prav tako sem ujel že dve 75 centimetrov dolgi ščuki in lepo amerikansko postrv. Vendar slednje ni nič posebnega.«

Potočno postrv, ki jo je ujel 1. maja, je opazoval že dlje časa. Znancem in kolegom je menda celo napovedal, da jo bo prinesel 1. maja zvečer. »Ujel sem jo na muho in z 0,25 milimetra debelim laksom. Ko sem jo spravilj k bregu, se je kar »avalila« po vodi.«

Redko potočnico je Peter Dacar dal preparami znanemu preparatorju Francu Šinku v Spodnji Besnici pri Kranju.

A. Z.

TROFEJA — Peter Dacar in 54 centimetrov dolga potočna postrv — Foto: F. Perdan

Jubilej trebijskih gasilcev

oživeli delo kulturno-umetniškega društva... A kako? Mislim, da je tu edina rešitev krajevni samoprispevki. Dom bi bil tako najkasnejše v dveh letih gotov!«

No, resnici na ljubo pa gasilci ob gradnji doma niso pozabili tudi na napredek na drugih področjih. Pred dvema letoma so kupili gasilski avto, letos pa še moderno motorno brizgalno, ki jo bodo slovesno prevzel na nedeljski svečanosti. Polovico denarja jim je zanje prispevala občinska gasilska zveza, nekaj sta primaknila hotaveljski Marmor in zavarovalnica Sava, levji delež pa je padel na ramena prebivalcev okoliških krajev, ki kot vedno, tudi tokrat niso odrekli pomoči.

»Načrtov imamo še veliko!« pravi jo gasilci na Trebižu. »Prav zdaj gradimo bazen v Podgori. Tudi zanje so sredstva prispevali vaščani sami. Nakupiti moramo še nekaj gasilske opreme in, seveda, poskrbeti tudi za kadre. Le tako bo delo v društvu lahko še uspešnejše.«

In trebijski gasilci že zdaj držijo pesti, da bi uspela tudi nedeljska veselica, saj bodo na ta način lahko ponovno dobili nekaj denarja za delo v bodoče. Da pa bo Čadežev ansambel in sloves dobrih gostiteljev v nedeljo popoldne ob Domu pod Planino privabil dovolj gostov, ne gre dvomiti! Hkrati pa trebijski entuziasti že razmišljajo, kam bi najbolj koristno obrnili težko pridobljena sredstva.

J. Govekar

pohištvo meblo
v festivalni dvorani na bledu
od 11. — 28. maja

kar vas zanima o E sistemu,
vam bodo povedali
svetovalci mebla 25. maja

Svet za otroško varstvo
pri Temeljni izobraževalni skupnosti Kranj
obvešča
starše in druge zainteresirane občane, da vzgojno-varstvene ustanove v občini Kranj

vpisujejo predšolske otroke v naslednje vrtce:

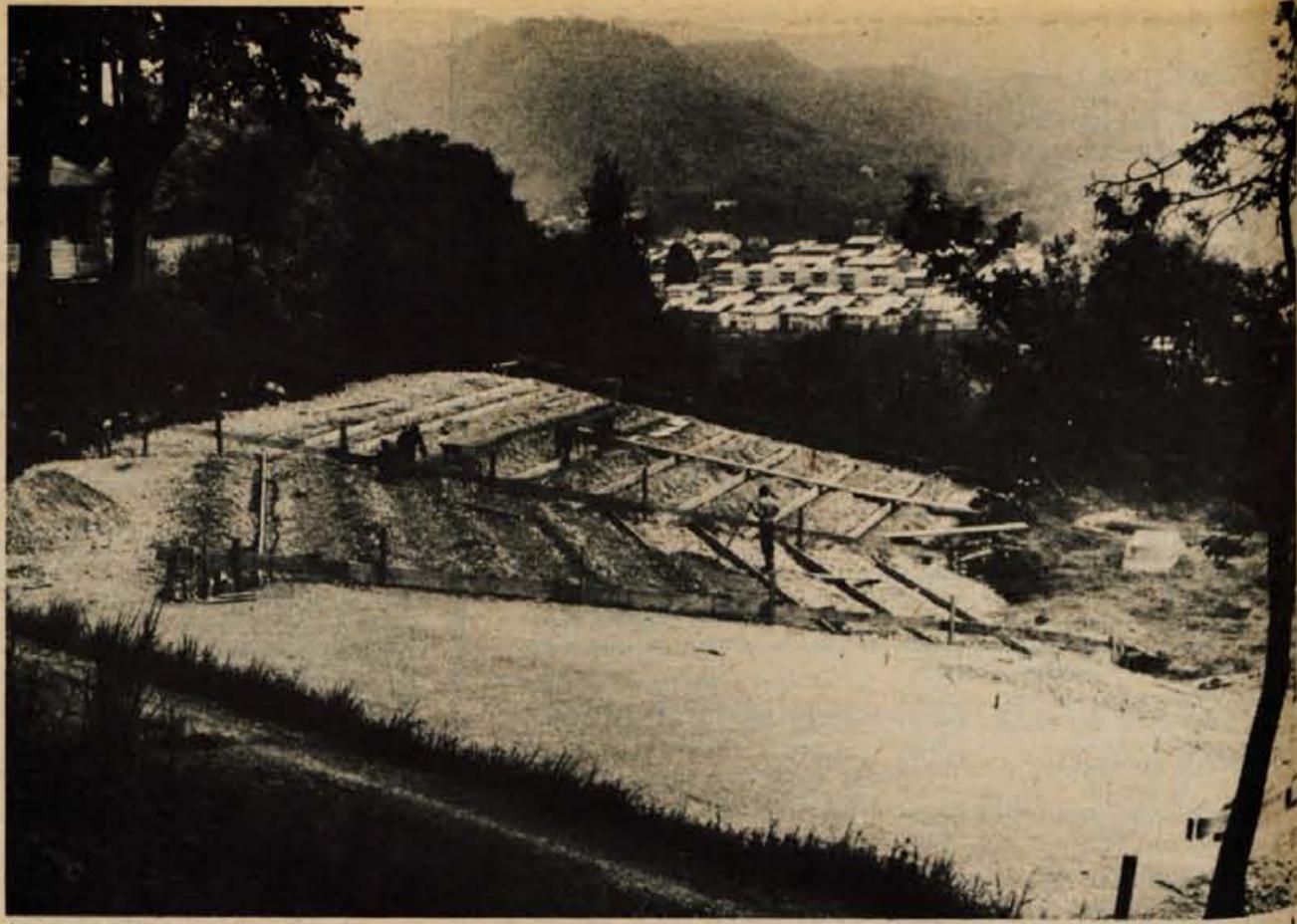
1. v enote Vzgojno-varstvenega zavoda Kranj, in sicer na sedežu enote:

Kekec, Kokrškega osr. 9
Rezka Dragar, Delavska 19
Slavec Ivo-Jokl, Levstkova 6
Tatjana Odrove, C. I. maja 17
Tugo Vidmar, JLA 9
Vida Šinkovec-Janina, Kebetova 9
Ciciban, C. Staneta Zagaria 19
Na Klancu, Oprešnikova ul.
Bratov Vilfan, Zgornje Bitnje 266
Milene Korbar, Jezerska 46

2. V VVZ Golnik — na Golniku

3. V vzgojno-varstvene oddelke pri osnovnih šolah:

za vrtec Cerkle — v osnovni šoli Cerkle
za vrtec Mavčiče — v podružnici osnovne šole Lucijan Seljak v Mavčičah
za vrtec Žabnica — v podružnici osnovne šole Lucijan Seljak v Žabnici
za vrtec Orehek — v osnovni šoli Lucijan Seljak, Šolska 4
za vrtec Besnica — v osnovni šoli Lucijan Seljak, Šolska 4
za vrtec Šenčur — v osnovni šoli v Šenčurju
za vrtec Trboje — v osnovni šoli Stane Zagar, C. I. maja 10-a
za vrtec Kokrica — v osnovni šoli France Prešeren, Zlato polje
Za starše, ki so že vpisali otroke v vrtec, ni potreben ponovni vpis.

Gledališče na prostem

Te dni se je zeleni vrt loškega gradu, prizorišče vsakoletnega Izseljenskega piknika, spremenil v eno samo veliko gradbišče. Na poševni jasi okraj Škopanje baje ekipa SGP Tehnik iz Škofje Loke hiti graditi gledališče na prostem. Obrisi tribune, ki bo lahko sprejela okrog tisoč gledalcev in ki je precej podobna sorodnim antičnim objektom, so že dobro vidni. Kot smo zvedeli, ni bilo potrebno dosti spremnjeni profila terena, saj je nagnjeno pobočje zgornje vrtne terase že prej rabilo za avditorij udeležencem srečanja zamejskih rojakov. Dela tečejo po načrtih in bodo končana do 10. junija, se pravi do roka. Niso pa še znani celotni stroški projekta, kajti treba je izdelati tudi načrte odra in neposredne okolice »amfiteatra«. (-ig) — Foto: F. Perdan

Škofja Loka na konicah čopičev

VI. Mala Groharjeva slikarska kolonija bo v mesto ob Sori spet privabila več sto mladih likovnikov

Ze kar tradicija je, da se Škofja Loka vsako leto v začetku junija spremeni v Meko mladih risarjev in slikarjev, ki ji s čopiči in ošiljenimi svinčniki temeljito »pretipajo« obstoječemu mestu pod Lubnikom in njegova bližnja in daljna okolica, gojenici osnovnih šol iz vse Jugosla-

vije, bivali tu tri dni, od 2. do 4. junija. V nekaj urah sobotnega dopoldne bodo skušali ujeti na papir čim več zanimivih motivov, ki sta jih prastaro mesto pod Lubnikom in njegova bližnja in daljna okolica polna kot nikjer. Odbor Male Gro-

harjeve kolonije ter pokrovitelji predsednik loške skupščine, Zvezda prijateljev mladine Slovenije in Zvezda likovnih pedagogov Jugoslavije, so namreč januarja vsem osnovnim šolam v SFRJ poslali razpis, na katerega se je spet prijavilo nekaj sto učencev. Tokratno srečanje, šestoto vrsti, obeta biti še posebej svečano, saj sodi v okvir praznovanja 1000-letnice ozemlja in v okvir Jugoslovanskih pionirskeh iger. Geslo slednjih je »Lepota v ustvarjanju — radost v odkrivanju«. Ni dvoma, da mu bodo udeleženci kolonije, ki prečaka v prireditvah vsedržavnega značaja, ostali zvesti, kajti prav odkrivanje neznanega in na osebnem zapiranju temelječe ustvarjanje novega sta osnovna cilja slikarskega »rendez-vousa« v Luki. Tretji namen pa je navezovanje prijateljskih stikov med solarji iz najrazličnejših koncev Jugoslavije, kar pomaga utrjevati bratstvo in enotnost naših narodov.

Gostje iz bolj oddaljenih krajev zunaj Gorenjske in Ljubljane naj bi, kot zmeraj doslej, spet stanovali pri škofjeloških vrstnikih. Tudi sicer program likovnega festivala ni dosti spremenjen: organizatorji za soboto pooldine na letnem prizorišču v vrtu gradu pripravljajo zabavno tekmovalje Mladi — mladim (so deluje lahko kdorkoli od navzočih mojstrov barvic) in piknikom, medtem ko bodo občani prišli na svoj račun v nedeljo dopoldan ob otvoritvi razstave vseh prejšnjih dan nastalih del v galeriji muzeja. Obsežen paviljon je ponavadi premajhen in ne more sprejeti kopice radovedne žive, očaranih nad mavrico poslikanih listov, ki šele združeni v zaključeno celoto pokažejo neizmerno izrazno moč otroških prstov.

L.G.

Kipar samouk Peter Jovanovič iz Žetine pod Blegošem ne pozna počitka

Samorastnikovi načrti

Ne vem zakaj, ampak če pregledujete časnike in revije, boste na športnih straneh, med poročili in komentarji s tekem, skoraj vedno našli tudi kak zapis o pripravah in načrtih tega ali onega nogometnega asa, kašarkarske zvezde, smučarskega reprezentanta in drugih narodnih idolov, medtem ko dva lista nazaj, v kulturni rubriki, nikoli ni zaslediti člankov o željah in snovanjih pisatelja, slikarja, glasbenika ali igralca. Da sploh obstajajo, da ponavadi trdo garajo in ustvarjajo, zvemo šele ob izidu nove knjige, ob otvoritvi razstave, ob uspelem koncertu in ob premieri. Do prihodnjega prodora v javnost, ki lahko sledi šele čez nekaj mesecov ali let, potem spet potonejo v anonimnost, kajti če si pesnik zlomi nogo, če si izpahne kolk, ne bo nikomur prišlo na misel, da bi ga obiskal in prek sredstev obveščanja objokoval smolo mojstra stihov XY.

Zato pred dnevi, ko nas je v redakciji obiskal kipar samouk Peter Jovanovič iz Žetine, nismo oklevali prijeti za svinčnik iz zabeležiti, kaj počenja zdaj, ko je marčevski prikaz njegovih najnovnejših »pajacev« v galeriji Loškega muzeja mimo. Ce so vesoljni Slovenci natanko seznanjeni z dolžino in posebnostmi treninga Krešimirja Cosića, jim menda smemo postreči tudi z zanimivostmi iz življenja priznanega umetnika.

»Peter, kako ste?«

»Hvala, kar gre. Samo časa mi primanjkuje. Veste, težko je uskladiti vsakdanja kmēčka opravila, ki spomladni terjajo celega človeka in kiparjenje. Do ma sem edini moški, zato si ne morem privoščiti počitka,« je povедal naš sobesednik, suh, a zato kot dren žlav možakar.

Potem smo slišali, da Petra kličejo na orožne vaje. V nedeljo se je moral javiti vojaškim oblastem. Nič ga ni skrbelo, saj so fizični napori zanj čisto nekaj običajnega. Ta hip najbrž pridno grize v hrib in vmes tuha, kako bo »v civilstvu«. Konč maja naj bi namreč odpotoval v Sentvid pri Stični, kjer posebej zanj hranijo ogromen, 6 metrov visok in 130 centimetrov širok hrastov hlad. Iz njega kani Jovanovič izklesati doslej najmogočnejšo plastiko v svoji karieri ter upodobiti bitko kmčkih upornikov s plemstvom.

»Osnutek imam že v glavi, podrobnosti pa so odvisne od izrastlin, zadebelin in grč na hrastu. Deblo sem dodobra pregledal in moram reči, da je naravnost idealno. Seveda bom skučal vanj odtisniti čim več prizorov oziroma celo bitko...«

Ko je priposedoval, so mu oči žarele v nenavadnem ognju, lastnem vsem ustvarjalcem, ki jih burka izpovedna mrzlica. In Peter je zmeraj takšen. Kadars s svojimi dleti naskoči kos lesa, zunanjji svet prenehaj obstajati. Po deset, dvanajst ur nepretgoma dolbe v brezoblično gmoto pred seboj — dokler trdi material naposled ne zadobi ustreznih oblik in prenehati zgolj mrtva klada. Tri, pet, deset dni od zore do mraka vihti kladiva in rezila ter je nejevoljen, ker telo sčasoma postane utrujeno, ker želodec slej ali prej zakruli in ker so potrebi odmor za malice, kosila in večerje.

»Kdaj torej računate, da boste gotovi?« smo vrtali v gosta.

»Enkrat v drugi polovici junija. Kolikor sem ugotvil presoditi, mi bo delo vzeloto približno tri tedne,« je pojasnil.

Skorajšnji »spopad« s šestmetrskim orjakom pa seveda ni edino, kar trenutno zaposluje likovne ambicije poljanskega samorastnika. Prav pred kratkim, v sredo, 9. maja, za obletnico zmage, so v Sentvidu odkrili Jovanovičev spomenik partizanskim kurirjem. Obenem misli neuničljivi hrivovec prek poletja zaključiti serijo petnajstih plastik, posvečenih motivom, vzetim iz zbirke povesti pisatelja Lojzeta Zupanca »Zlato po Blegošem«. Na podoben način je spomaldil ponazoril posamezne prizore, nanizane v Tavčarjevih knjigah »Visoška kronika« in »V Zali«. Izvirnost ter lahketna svežina, ki ju izzarevajo, sta pri kritikah poželeni kup pohval. Prepričani smo, da z Zupančevim »Zlatom« (»Deset komadov« je že gotovih) je skromno pripomnil Pero) ne bo nič drugače. I. Guzelj

Tretja revija pevskih zborov

Jutri popoldne v Cerkljah

Občinska zveza kulturno-pravnih organizacij Kranj bo ju tri (nedelja) ob 15. uri v osnovni šoli Davorin Jenko v Cerkljah organizirala že tretjo revijo mladinskih pevskih zborov in instrumentalnih solistov ter ansamblov v občini. Tokrat bodo nastopili: dva enoglasna pevski zbor, osnovne šole France Prešeren iz Škofje Loke, dvoglasni pevski zbor, osnovne šole France Prešeren iz Škofje Loke, troglasni pevski zbor, osnovne šole France Prešeren iz Škofje Loke, ansambel sestavljen iz dvojice instrumentalistov ter dve ansamblji sestavljeni iz dvojice instrumentalistov.

Dosedaj so bile takšne revije že v Senčurju in na Kokrici, četrta pa bo v četrtek, 24. maja, v Stražišču.

A.Z.

Jože Horvat in Tone Svetina razstavlja v Beogradu

V beograjskem domu JNA sta te dni razstavljala svoja dela slovenska umetnika Jože Horvat in Tone Svetina. Pisatelj Tone Svetina se je pred dnevi v galeriji doma, kjer je razstavljal svoje skulpture na literarnem večeru predstavil tudi s svojimi književnimi deli. K sodelovanju je tokrat pritegnil še priznana dramatska umetnika Irena Prosen in Dimitrija Tasića.

Koncert na Primskovem

Akademske komorni zbor iz Kranja bo imel letos vrsto koncertov po Gorenjski. Prvi koncert je imel v Senčurju, drugega pa v okviru Glasbene mladine Slovenije v Mojstrani. Mlade pevce so povsod lepo pozdravili. Sicer pa je ta zbor lani na tekmovanju pevskih zborov v Mariboru dobil srebrno plaketo.

Drevi ob 20. uru bo Akademski komorni zbor imel koncert v zadružnem domu na Primskovem. To bo zadnji koncert pred letnim nastopom v Kranju, ki bo predvidoma junija. Zbor bo na današnjem koncertu izvajal dela mojstrov od renesanse do danes in priredbe domaćih narodnih pesmi.

A. Boč.

A. Boč.

Academy of Arts and Crafts in Kranj will host two exhibitions of works by Slovenian artists Jože Horvat and Tone Svetina. The exhibition will open on May 11th at the National Army Center in Kranj. The two artists will present their work and talk about their experiences. They will also sign copies of their books. The exhibition will run until June 28th.

The exhibition will feature works from the 19th century to the present day, including paintings, sculptures, and photographs. The artists will also perform at a concert on Prim's Square on May 20th.

The concert will be held in the National Army Center in Kranj. The two artists will perform their own compositions and arrangements. They will also sing some of their own songs. The concert will be followed by a book signing session.

Academy of Arts and Crafts in Kranj will host two exhibitions of works by Slovenian artists Jože Horvat and Tone Svetina. The exhibition will open on May 11th at the National Army Center in Kranj. The two artists will present their work and talk about their experiences. They will also sign copies of their books. The exhibition will run until June 28th.

The exhibition will feature works from the 19th century to the present day, including paintings, sculptures, and photographs. The artists will also perform at a concert on Prim's Square on May 20th.

The concert will be held in the National Army Center in Kranj. The two artists will perform their own compositions and arrangements. They will also sing some of their own songs. The concert will be followed by a book signing session.

The concert will be held in the National Army Center in Kranj. The two artists will perform their own compositions and arrangements. They will also sing some of their own songs. The concert will be followed by a book signing session.

The concert will be held in the National Army Center in Kranj. The two artists will perform their own compositions and arrangements. They will also sing some of their own songs. The concert will be followed by a book signing session.

The concert will be held in the National Army Center in Kranj. The two artists will perform their own compositions and arrangements. They will also sing some of their own songs. The concert will be followed by a book signing session.

The concert will be held in the National Army Center in Kranj. The two artists will perform their own compositions and arrangements. They will also sing some of their own songs. The concert will be followed by a book signing session.

The concert will be held in the National Army Center in Kranj. The two artists will perform their own compositions and arrangements. They will also sing some of their own songs. The concert will be followed by a book signing session.

The concert will be held in the National Army Center in Kranj. The two artists will perform their own compositions and arrangements. They will also sing some of their own songs. The concert will be followed by a book signing session.

The concert will be held in the National Army Center in Kranj. The two artists will perform their own compositions and arrangements. They will also sing some of their own songs. The concert will be followed by a book signing session.

The concert will be held in the National Army Center in Kranj. The two artists will perform their own compositions and arrangements. They will also sing some of their own songs. The concert will be followed by a book signing session.

The concert will be held in the National Army Center in Kranj. The two artists will perform their own compositions and arrangements. They will also sing some of their own songs. The concert will be followed by a book signing session.

The concert will be held in the National Army Center in Kranj. The two artists will perform their own compositions and arrangements. They will also sing some of their own songs. The concert will be followed by a book signing session.

The concert will be held in the National Army Center in Kranj. The two artists will perform their own compositions and arrangements. They will also sing some of their own songs. The concert will be followed by a book signing session.

The concert will be held in the National Army Center in Kranj. The two artists will perform their own compositions and arrangements. They will also sing some of their own songs. The concert will be followed by a book signing session.

The concert will be held in the National Army Center in Kranj. The two artists will perform their own compositions and arrangements. They will also sing some of their own songs. The concert will be followed by a book signing session.

The concert will be held in the National Army Center in Kranj. The two artists will perform their own compositions and arrangements. They will also sing some of their own songs. The concert will be followed by a book signing session.

The concert will be held in the National Army Center in Kranj. The two artists will perform their own compositions and arrangements. They will also sing some of their own songs. The concert will be followed by a book signing session.

The concert will be held in the National Army Center in Kranj. The two artists will perform their own compositions and arrangements. They will also sing some of their own songs. The concert will be followed by a book signing session.

The concert will be held in the National Army Center in Kranj. The two artists will perform their own compositions and arrangements. They will also sing some of their own songs. The concert will be followed by a book signing session.

The concert will be held in the National Army Center in Kranj. The two artists will perform their own compositions and arrangements. They will also sing some of their own songs. The concert will be followed by a book signing session.

The concert will be held in the National Army Center in Kranj. The two artists will perform their own compositions and arrangements. They will also sing some of their own songs. The concert will be followed by a book signing session.

The concert will be held in the National Army Center in Kranj. The two artists will perform their own compositions and arrangements. They will also sing some of their own songs. The concert will be followed by a book signing session.

The concert will be held in the National Army Center in Kranj. The two artists will perform their own compositions and arrangements. They will also sing some of their own songs. The concert will be followed by a book signing session.

The concert will be held in the National Army Center in Kranj. The two artists will perform their own compositions and arrangements. They will also sing some of their own songs. The concert will be followed by a book signing session.

The concert will be held in the National Army Center in Kranj. The two artists will perform their own compositions and arrangements. They will also sing some of their own songs. The concert will be followed by a book signing session.

The concert will be held in the National Army Center in K

Kmetijsko živilski kombinat
Kranj

objavlja naslednja prosta delovna mesta:

ZA OBRAT MLEKARNA:

1. Šoferja kamiona
2. sprevodnika kamiona
3. čistilke v obratu
4. delavca v polnilnici mleka
5. delavca pri sprejemu mleka

ZA OBRAT OLJARICA:

6. delavca v polnilnici in pralnici steklenic
7. čistilke v obratu
8. skladističnika vreč
9. delavca v rafineriji in stiskalnici

ZA OBRAT KLVNICA:

10. mesarja klavca in predelovalca

ZA OBRAT KMETIJSTVO:

11. čistilke upravnih prostorov v Kranju

Poleg splošnih pogojev za zaposlitev se zahtevajo še naslednji posebni pogoji:

Pod točko 1.: KV voznik motornih vozil z 2-letno praksom;
pod točko 2., 3., 4. in 5.: PK ali NK delavec z zdravstveno sposobnostjo za delo v živilski stroki;
pod točko 6., 7., 8. in 9.: PK ali NK delavec;
pod točko 10.: KV mesar ali pričutni mesar, zdravstvena sposobnost za delo v živilski stroki;
pod točko 11.: NK delavka.

Na vseh delovnih mestih se uvede poskusno delo. Nastop dela je mogoč takoj ali po dogovoru.

Pismene ponudbe z opisom dosedanjih zaposlitev sprejemata Splošno kadrovski sektor KŽK Kranj, Cesta JLA 2.

Nuklearna elektrarna ni atomsko bomba!

Napredek sveta gre nezadržno svojo pot. Poglejmo načrte za leto 2000: nikjer na svetu se na primer niso odločili, da bi se usmerili na osnovne energetske vire kot so premog, nafta, voda ali plin. Dosledno povsed, celo v Zahodni Nemčiji, kjer imajo praktično neizčrpne zaloge premoga, nezadržno rastejo načrti za pridobivanje električne energije, pridobljene v jedrske centralah. V Zahodni Nemčiji bodo, vzemimo za primer, leta 2000 tri četrtine svojih potreb po električni pokrili z jedrsko energijo. Svetovnemu napredku pristavljam svoj lonček tudi Jugoslovani, za zdaj z načrti za gradnjo nuklearne elektrarne v Krškem.

Ta jedrska elektrarna, ki bo imela 600 do 800 megavatov, bo sodila v spodnjo polovico srednje velikih jedrske elektrarn. Mnogi se začuden sprašujejo: zakaj? Zakaj torej jedrska elektrarna v Krškem, ko pa smo zadnja leta vedno znova poudarjali, da imamo na pretek vode. Spomnimo se: odpirali smo hidroelektrarne Rama, Bajina bašta, Trebišnjica, Split, Kokin Brod in druge. Ob premogovnikih so zrasle termoelektrarne Kakanj, Tuzla, Kolubara, Kosovo, Obrenovac, z Romuni smo postavili centralo v Djerdapu, zrasel je tretji šoštanjski agregat. In kljub temu — Krško.

VSAJ 500 MEGAVATOV

Hiter industrijski razvoj, dvig življenjske ravni in povečanje prebivalstva zahtevajo vedno večje količine električne energije. Po osvoboditvi je Jugoslavija porabila milijardo kilovatnih ur, leta 1960 nekaj manj kot 9 milijard, lani pa že več kot 33 milijard kilovatnih ur električne energije. Proizvodnja se je v zadnjih desetih letih skoraj potrojila. Jugoslavija pa kljub takemu povečanju še naprej ostaja na dnu lestvice v Evropi in iz tega ni težko izračunati, da lahko v naslednjem obdobju pričakujemo še znatno hitrejšo rast porabe električne energije kot v razvitih industrijskih državah. Da bi temu povpraševanju zadostili, bodo potrebne elektrarne z vsaj 500 megavatimi. Tako moč pa lahko dajo le elektrarne na jedrski pogon.

KAKŠEN JE POLOŽAJ?

Potrošnja osnovnih oblik energije (premog, nafta, voda in plin) je bila v Jugoslaviji leta 1937 komaj 4,8 milijona ton, leta 1970 pa 25 milijonov ton. Po dosedanjih študijah lahko pričakujemo, da bomo Jugoslovani potrebovali 1985 vsaj 80 milijonov ton: dobra tretjina bo premoga, polovica nafta, slaba desetina plina in blizu 7 odstotkov vode. Jedrske energije bomo imeli manj od enega odstotka: natančneje — 0,8 odstotka!

Hidroelektrarne bodo 1975 naredile približno 23.000 gigavatnih ur električne energije, kar predstavlja 37-odstotni izkoristek naših vodnih zmogljivosti. V naslednjih desetih letih bomo, kot računajo strokovnjaki, izkoristili še novih 20.000 gigavatov.

Rezerve premoga, surove naftne in plina znašajo pri nas 3,4 milijarde ton ekvivalentnega premoga. Kar 87 odstotkov rezerv odpade na premog. Te rezerve bi ob sedanjem potrošnji električne energije lahko zadovoljile jugoslovanske potrebe za naslednjih 130 let.

Kaj pa uran? Po dosedanjih ocenah ima Jugoslavija okrog 5200 ton rezerv uranovega koncentrata, kar teoretično ustrez 700.000 do 1.300.000 taravatnih ur možnostnih energetskih rezerv. Naše zaloge urana so torej tako pomembne, da moramo resno načrtovati tudi izkoriscanje tega energetskega vira.

Strokovnjaki računajo, naj bi 1985 hidroelektrarne dale 38.700 gigavatnih ur električne energije, termoelektrarne in nuklearne elektrarne pa 48.800 gigavatnih ur.

S tem, mislim, je nujnost krške nuklearne elektrarne res utemeljena. Ko so po slovensko-hrvaškem dogovoru začeli iskati možne prostore za gradnjo jedrske elektrarne, so v Sloveniji v okviru industrijskih con, kot so jih predvideli urbanisti, strokovnjaki ugotovili, da je iz energetskih razlogov Krško najbolj primerno. Ta lokacija je bila še toliko bolj ugodna zaradi geološke nosilnosti, tak, hladilne vode in ugodne daljnovidne zvezne (bodoča

živeljnost blizu nuklearne elektrarne, bo dobil en milijen več na leto. Naj povemo s primerom: to je manj, kot če bi z letalom potovali v Pariz!

Tudi za Savo se ne gre batiti. Klasična elektrarna bi jo tudi segrevala, čeprav malo manj, ker se tam del toplotne izgubi skozi dimnik. Toda ekologija reke se ne bo spremenila.

So nuklearne elektrarne nevarne? Niso! Gorivo v njih ne more eksplodirati, sicer pa je odveč razlagati: Bela hiša, kjer žive ameriški predsedniki, je komaj 4,5 km od ene izmed nuklearnih elektrarn ...

Nuklearne elektrarne arctrujejo za uporabo 25 do 30 let. Doslej sicer še nobena takšna elektrarna ne obrajuje toliko časa, vendar pa so strokovnjaki pred začetkom proizvodnje z obveznimi preračunavanji prišli do takih rezultatov, da danes tisti, ki elektrarne opremljajo, zagotovijo uporabo za vso življenjsko dobo nuklearne elektrarne. Ko se bo življenska doba iztekel, pričakujejo strokovnjaki, bo večina objektov ponovno izkoriscena, sama reaktorska zgradba pa bo zaprta ali pa jo bo moč uporabiti za skladisčenje radioaktivnih odpadkov.

TO NI BOMBA!

Po podatkih mednarodne agencije za atomsko energijo na Dunaju je v zadnjih 18 letih 15 držav na svetu zgradilo 112 nuklearnih reaktorjev. Skupna moč teh elektrarn znaša 26.848 megavatov, kar je trikrat več od moči vseh naših elektrarn, predstavlja pa komaj 2 odstotka zmogljivosti vseh elektrarn na svetu.

Po podatkih mednarodne konference o mirnodobskem izkoriscanju nuklearne energije, ki je bila 1971 v Ženevi, bodo nuklearne elektrarne v 1985. leta predstavljale 15 odstotkov, leta 2000 pa že 50 odstotkov moči vseh elektrarn na svetu.

Se posebno pomembno je, da na Japonskem že dela pet atomskih central. Prav pri Japoncih bi bil strah najbolj upravičen, saj je to država, ki je doslej edina na svojem hrbitu občutila vso razdiralnost atomske energije, kadar je naperjena proti ljudem!

KRŠKO DANES

Priprave za gradnjo jedrske elektrarne v Krškem so v polnem zamahu. Zdaj so že dobili tehnične in komercialne ponudbe, aprila pa so imeli tudi končne pogovore s predstavniki firm. Bržkone bo že junija znano, katera izmed treh firm, ki so se prijavile za dobavo opreme, bo izbrana. Na rešetu sta dve ameriški in ena zahodnonemška firma.

Vsa investicija bo vredna od 300 do 400 milijard starih dinarjev, kar bo odvisno od moči. Krška nuklearna elektrarna bo imela moč od 630 do 850 megavatov. Pet let po podpisu predpogodb je naj bi elektrarna dala prvo energijo. Računa se, da se bo to zgodilo sredi 1978.

Že hrvaško-slovenski sporazum predvideva, da bosta v prvi etapi zrasli dve nuklearni elektrarni. Za Krškim zdaj raziskujejo prostore za novo lokacijo. Bržkone bodo izbrali prostor med Zagrebom in Siskom. Popolnoma jasno je, da tudi pri nas take elektrarne na uran ne bodo eksperiment ali nekratnega.

OVRŽENE BOJAZNI

V zadnjih mesecih je bilo zaradi neznanja ali pa iz zlonamernosti več vprašanju, ki so izražala bojazen za življeno ljudi ob takih elektrarnah.

Sevanju smo izpostavljeni vsepošod: s hrano, ki jo jemo, z vodo, ki jo pijemo, s temi, po katerih hodimo ali s soncem, pod katerim se sončimo. Človek, ki živi na nadmorski višini 0 m, dobi letno 100 do 125 miliremov sevanja. Tisti pa, ki bo

ZAKAJ ATOMI?

Potrebe po električni energiji neprestano narastajo. Spomnimo se, koliko več električnih aparatov imamo danes kot pred 10 leti! Leta 1980 bomo potrebovali dvakrat toliko električne energije kot danes. Preti nam torej nevarnost, ker je pomanjkanje premoga, vode, plina in nafta vse večje. Razen tega je tudi njihov prevoz drag. Prav zaradi tega je nuklearna energija edina možnost za zadovoljevanje raščnih potreb človeštva po električni energiji.

KAKŠNE PREDNOSTI?

Nuklearno gorivo izgori brez dima, je čisto in brez duha. V primeri z običajnimi gorivimi nuklearno ne spušča ogljikovega monoksida ali žveplovega dioksida. Nuklearno gorivo je primerno za skladisčenje na majhnih prostorih, je ekonomično in ima najmanjši vpliv od vseh goriv na življenskovekoljce.

OD URANA DO ELEKTRIKE

Nuklearni reaktor, parna turbina in generator električnega toka so sestavni deli nuklearne elektrarne. Reaktor daje toplotno energijo, turbina jo pretvarja v mehansko delo za pogon generatorja, s čimer se dobi električna energija.

V reaktorju se s fizijsko osvobojajo toplotna energija iz nuklearnega gradiva (na primer iz iztopa urana U-235). Ohlajena voda, ki pod cirkularno črpalko obliva jedro reaktorja, prečema to toploto. Zaradi visoke temperature voda izpareva, para pa gre pod pritiskom (na primer 70 atmosfer) v turbino visokega pritiska.

Iz te turbine gre para v turbino nizkega pritiska, popolnoma izkoriscena para pa gre v kondenzator, kjer se spet pretvori v vodo. Ta voda se meša s svežo in se potem kot ohlajena voda spet uvaja v reaktor. Generator električne energije je neposredno vezan na sistem parnih turbin.

metalke

Ljubljana Dalmatinova ul. 2

Razpisna komisija poslovne odbora proizvodno poslovne enote Metalke

Tovarna »Triglav« Tržič

razpisuje delovno mesto

direktorja tovarne »Triglav« Tržič

Pogoji:
visoka ali višja izobražba ekonomske, tehnične ali pravne smeri in najmanj 5 let ustrezne prakse ali populna sredna šola in 10 let ustrezne prakse. Kandidat mora imeti moralno politične kvalitete. Osebni dohodki po pravilnim podjetja. Cenovne ponudbe izvolite poslati: Razpisni komisiji Metalke, Tovarne »Triglav« Tržič, Bistrica 132, najkasneje v petnajstih dneh po objavi tega oglasa.

Po končanem šolanju se učenci lahko takoj zaposlijo v podjetju. Izobraževalnemu centru Sava Kranj, Medetova 1, Kranj (64000) predložite:

prošnjo za sprejem v šolo,

zadnje šolsko sproščalo,

prošnjo za sprejem v dijaki dom (velja za oddaljene učence),

izjavo staršev, da bo učenec stal v delovnem razmerju po šoli,

nju toliko časa, kolikor bo trajalo šolanje.

Prošnje s prilogami pošljite najkasneje do 20. junija letos.

Ugodnosti v času šolanja
Učenci prejmejo:

mesečno nagrado, ki je odvisna od učnega uspeha in znaša

v prvem razredu od 330 do 500 din.

v drugem razredu od 370 do 550 din.

v tretjem razredu od 420 do 620 din.

povračilo prevoznih stroškov nad 40 din, če se učenec vozi v šolo,

delovno obleko in čevlje,

topel obrok (malico),

učne pripomočke (skripta, šolske zvezke),

učencem v dijaki domu pa podjetje prispeva še polovico

stroškov za vzdrževanje v domu.

Po končanem šolanju se učenci lahko takoj zaposlijo v podjetju.

Izobraževalnemu centru Sava Kranj, Medetova 1, Kranj (64000)

predložite:

prošnjo za sprejem v šolo,

zadnje šolsko sproščalo,

prošnjo za sprejem v dijaki dom (velja za oddaljene učence),

izjavo staršev, da bo učenec stal v delovnem razmerju po šoli,

nju toliko časa, kolikor bo trajalo šolanje.

Prošnje s prilogami pošljite najkasneje do 20. junija letos.

Krompirjev pire okusna večerja

Potrebujemo: 1,20 kg krompirja, malo masla, 1 jajce, sol, maščobo za pekač, žlico drobtin in muškatni oreh.

Olupljen in nerazrezan krompir skuhamo v soljenem kropu. Vročega pretlačimo, dodamo jajce in po potrebi še dosolimo. Dodamo maslo ali margarino, malo naribanega muškatnega oreščka in vse skupaj gladko zmešamo. Pekač debelo namastimo in potresememo z drobtinami. Maso razdelimo po pekaču za palec debelo, površino pa zgladimo in namažemo z raztopljenim maščobom. Pekač denem v ogretu pečico in pire svetlo rumeno zapečemo. Pečenega razrežemo na kvadratke in vročega ponudimo. Pire bo boljši, če ga še pred pečenjem potresememo z naribanim sirom. Pireju pa lahko dodamo še sesekljano gnjat ali prekajeno kuhan meso.

Česa še ne vemo o zelenjavi

Rdeči korenje vsebuje vitamin A in karotin. Če smo slabokrvi, uživajmo veliko korenja, ker se s tem povečuje število rdečih krvnih teles. Snovi v tej zelenjavi pa preprečujejo deloma tudi zoženje žil. Korenje je tudi znano sredstvo pri črevesnih težavah, posebno pri otrocih ga uporabljamo. Za zdravljenje driske pri dojenčkihkuhamo naribano korenje v vodi. Nato ga spasiramo in solimo z morsko soljo.

Ze dolgo časa je znana zdravilna zeljna voda, ki posebno blagodejno vpliva na želodec. Nekateri jo celo priporočajo ljudem z rano na želodcu. V zelju je mnogo vitamina U. Zelju nadalje pripisujejo tudi lastnost, da pomaga organizmu pri obrambi pred mikrobi, zaradi vitamina B1 pa pomaga uravnovesiti živčni sistem. Neke sestavine v zelju pa znižujejo odstotek sladkorja v krvi, zato zelje priporočajo tudi sladkornim bolnikom.

Cebulo poznamo bolj kot nepogrešljivo začimbo pri nekaterih jedeh, manj pa vemo, da ima sestavine, ki olajšujejo sladkorno bolezen in pomagajo pri reumatičnih bolečinah. Razen tega pa snovi v cebuli zmanjšujejo otekline in pa debelost, ki je posledica zadrževanja vode v organizmu.

Črna redkev pa ima snovi, ki pomagajo bolnikom z želodčnimi težavami.

Poletni kostim je lahko narejen tudi iz kombinacije enobarvnega in vzorčastega blaga. Na sliki je kostim z nagubanim belim krilom, jopicu pa ima droben barvest vzorec. Ovratnik, žep in rob rokava so beli.

Brezrokavni so posebno za otroke eno najbolj praktičnih oblačil. Razen tega pa so hitro narejeni, kot material pa uporabljamo najrazličnejše od blaga, usnja, volne, bombaža itd. Posebno praktični so kvačkani brezrokavni iz volnenih barvestih ostankov. Nakvačkajmo iz barvestih ostankov kvadratke in jih sešimo v pisani brezrokavnik. Prednost takega brezrokavnika je tudi v tem, da mu lahko kvačkane kvadratke enostavno dodamo, ko otrok malo zraste.

kotiček za ljubitelje cvetja

Piše ing. Anka Bernard

Vrtni škodljivci - strune

Strune so trde rumene ličinke, ki v zemlji objedajo korenine in čebulice ali gomolje zelenjave in cvetje. Strune so ličinke pokalic, majhnih, a precej dolgih hroščkov. Zvečer kaj pogosto prilete skozi odprto okno k luči in popadajo na mizo. Če je hrošček obrnjen na hrbot, se s pokom obrne, pri tem odskoči in pada spet na noge. Od tod tudi njegovo ime — pokalica. Te žuželke, ki živijo med travo, grmovjem in na drevju pa niso v naravi škodljive (vsaj ne posebno), tembolj pa so škodljive njihove ličinke, ki žive v zemlji, dokler se ne zabubijo.

Strune imajo zelo trdo kitinasto kožo. Zavrtajo se v razne gomolje, krompir, čebulice cvetic, čebulo, korenje, objedajo solato in drugo zelenjavno. Zelo veliko jih je v zemlji, če sadimo zelenjavo na sveže prekopan travnik. Kokoši nam pri tem lahko napravijo veliko uslugo, če zemljise pred sajenjem temeljito prekopljejo in s tem uničujejo strune. Strune lahko lovimo na koščke krompirja, korenja in sadike solate, ki jih zakopljemo v zemljo oziroma zasadimo. Čez nekaj dni vabe odstranimo in uničimo strune, ki so na njih.

Ob močnem napadu strun poškropimo površino z lindanom ali aldrinom ter podobnimi preparati, ki jih zagrebemo v zemljo.

»Hej, gospa Renata!«
Zajetno telo čistilke Katre se je v razburjenju treslo kot kup žolce. Že deset minut je stala v veži bloka št. 18/B, ki naj bi ga vsak teden trikrat počistila od vrha do tal. A niti enega čika, niti enega samega papirčka ni utegnila odstraniti oni dan. Ob novicah, ki so ji prišle na uho, in spričo katerih je zasmeteno stopnišče postal popolnoma postranska reč, namreč ni mogla zbrano vihteti metle. Mencač gor in dol po hodniku je čakala, kdaj bo prineslo mimo kakšno od gospodinj. Končno je le uzrla Loputnikovo Renato, oprtano s težkimi cekarji in mrežami. Očitno je bilo, da je prihajala s trga.

»Hej, gospa Renata, ali že veste?«

»Vem, kaj?« je zadihana soproga občinskega uradnika Ceneta Loputnika napela ušesa. Sosedje so govorili, da njun zakon ni najbolj posrečen, kajti slehernega prvega v mesecu je ubogi mož moral prenašati zmerjanje žene, ki jo je skromna plačilna kuvertica zmeraj znova spravila v bes. »Svet še ni videl večje klade, večjega nesposobneza«, so najbližji sostenovalci slišali kričati razsrjeno Renato...

»No, Katra, povejte vendar, kaj imate za bregom!«
Snažilka je kradoma pogledala naokrog, nato pa stopila čisto zraven s svoji sobesednici.

»Ker sem prepričana, da znate molčati, vam bom zaupala skrivnost: tovariša Alfreda Kljuna, tistega iz zgornjega nadstropja, so odčagali! Ja, odčagali. Sama sem slušala. Pred pol ure je Kljunovou obiskal miličnik in ji sporočil, da ga imajo zaprtega na postaji. Po naključju sem stala blizu priskrtnjenih vrat stanovanja in ujela par besed. Menda je nameraval skočiti skozi okno, zato so našli zanj posebno celico, iz katere ni izhoda. Sploh jim povzroča neznanske preglavice.«

Primer tovariša Kljuna

Loputnikovi je nezaslišana vest vzela sapo. Skoraj pol minute je trajalo, preden so iz utečene vsakdanosti vrženi možgani prebavili senzacionalno informacijo ter babnico spravili v pogon. Hitro kot pred davnimi leti, ko je nastopal v pionirski vrsti Sokola, sta otekli nogi preskakovali stopnice ter lastnico odnesli h klepetavi upokojenki Klitemestri, neuradnemu hišnemu Tanjugu.

Cez dvajset minut so o padcu funkcionarja Kljuna razpravljali prebivalci vseh osmih nadstropij stolpnice št. 18/B; Klitemestra je ustno in prek telefona obvestila prijateljice, kako in kaj. Ena za drugo so gospodinje prihitele v predverje ter sklenile okrog Katre neprobojni obrot teles in uhljev. Vzhičena debeluška, ki zadnji dve desetletji, odkar jo je zapustil zaročenec Gustl, ni uspela nikogar več očarati, je začarala kot reflektor. Spet in spet so poslušalke tiščale vanjo in zahtevalo, da ponovi eno ali drugo poglavje vedno obsežnejše zgodbe. Natančno je torej obnovila razgovor med Kljunovko in miličnikom ter navzočim pričarala grozljivo podobo razkrinkanega možakarja, ki po neuspelem poskusu pobega zvezan in zastražen čopi v samici. Opisala je obup živiljenjske družice bodočega arrestanta in preprličljivo ponazorila njen nagel odrh v mestu. Menda le zaradi dobre vzgoje nesrečnice ni hotela ustaviti in naravnost uprašati, ali gre za poneverbo, za prekupevanje z devizami, za sprejemanje podkupnine, ali za politične grehe.

»Ha, mene slutnje niso izdale. Preveč prijazen in svetohlinski je bil do nas, tale Kljun. Že na daleč je dišal po prikriti umazaniji, je dogodek komentirala perica Štefa.

»Točno! Silil se je z obnašanjem, ki velikim živinam ne pristaja. In kako sta zapravljala, on in žena! Kot kaka petrolejska magnata Lani, denimo, sta kupila barvno televizijo, zamenjala avtomobil in nabavila moderno pomivalno mizo,« je vpila otroška negovalka iz pritličja.

»In krzneni plašč? Ste nanj pozabili? In poletno križarjenje do Egipta in nazaj? In sinova maturantska obleka, a? Najmanj stokrat sem rekla Cenetu, da nobena plača ne prenese tolikih izdatkov in da kujona najbrž razpolagata s kakšnim podtalnim virom sredstev,« je hitrela pleteničiti Loputnikova.

Potem pa so ženske nenadoma umolknile. Skozi vhod je namreč stopila objekta Kljunovka. Potro je pokimala tropu prežečih vrstnic in se napotila proti dvigalu.

»Gospa... eee, oprostite... eee, zvedele smo, kaj vas je doletelo. Zelo žal nam je. Ga bodo kmalu izpustili?« ni mogla zdržati Štefa.

»Ne, sploh ga ne bodo izpustili,« je odvrnila uprašana in zamskašala zadrževati solze. »Poškodoval je nekega občana in napadel policaja. Jutri bo že mrtev.«

»Mrtev?« so zazijale opravljivke.

»Da. Če bi nosil okrog vratu svetinjico, bi mu bržkone oprostili, tako pa je vse zmanj. Predpis so predpisi, pravijo.«

»Svetinjico? Kahšno svetinjico?« je zbor opravljivk tiščal v razčlanjenem vrstnico.

»Kako kahšno svetinjico? Pasjo vendar. Najbrž vam je znano, da brez nje ne sme na cesto noben štirinovec. Rexu smo jo pozabili nabaviti. Nihče ni pomislil, da utegne kdaj uiti. A je le ušel in okljal jutranjega sprehabalca. Z Alfredom sva čisto na koncu. Preveč navezali smo se nanj, res. Izredno pametna in ljubeznična žival je...«

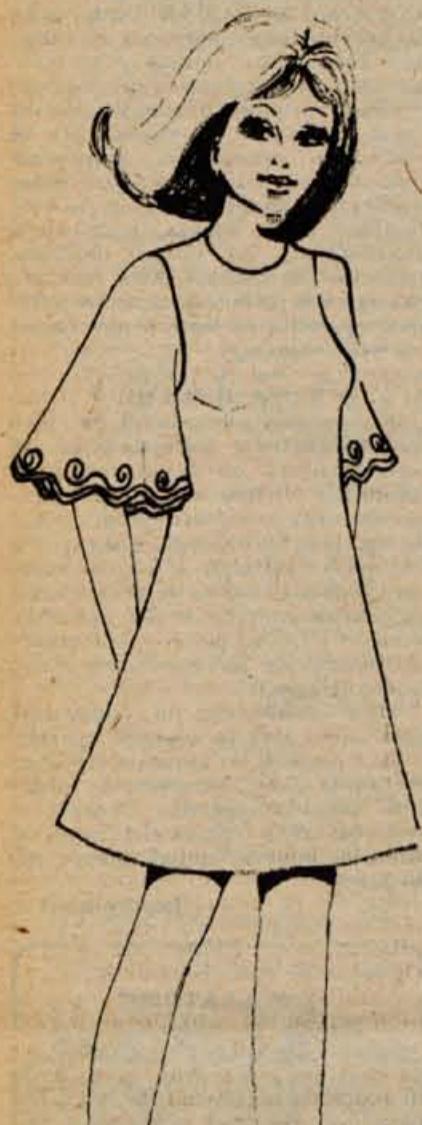
Kljunova je posilil jok in ne da bi kaj dodala, je planila v dvigalo. Ni opazila prepadenih obrazov babnic, ki so sovražno srepele v Katro. Ta je zgrabil smetišnico in metlo ter jadrno izginila v klet.

»Coprnica nesramna! Samo naj skuša še kdaj prisluškovati! Čez ograjo bo frčala!« je zamrmlala Urša iz drugega nadstropja. In dame so se počasi razšle.

I. Guzelj

marta
odgovarja

Natalija — Sredi avgusta se nameravam poročiti. Ne morem in ne morem pa se odločiti, kakšno obleko naj si izberem, kakšne barve naj bo. Stara sem 25 let, velika 163 cm, tehtam 58 kg. Imam črne lase in zeleno rjave oči. Malo mislim na rumeno obleko, nikakor pa se ne ogrevam za belo ali celo dolgo. Kakšno barvo obleke pa naj si izbere zaročenec? Všeč mu je rjava ali bež.

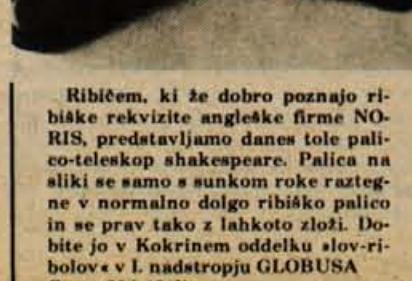
Marta — Mislim, da ste že zpopolnoma odločeni, da boste na dan poroke nosili rumeno obleko. Tudi barva bo povsem pristajala vašemu obrazu, še posebej, če boste že malo zagoreli. Obleka, ki sem jo narisala za vas, je enostavna, poloprijetelega zvončastega kraja. Na hrbtni strani je zadrga. Rokava so močno zvončasta z vzorcem ob robu. Vzorec naj bo rjave barve. K vaši obleki bo lepo pristajala rjava obleka vašega zaročenca, vendar naj ne bo pretemna niti ne bež. Skušajte barvo vzorca na rokavih ujeti z barvo obleke zaročenca.

družinski
pomenki

V vročih dneh, ko telo ne prenese vroče sintetike, se bodo prijetno nosile arace s kratkimi rokavmi iz 100 % bombaža ali pa iz mešanice poliestra in bombaža. Lepo kariraste in črtaste pa tudi enobarvne dobite v Elitini specializirani moški trgovini KLUB na Cankarjevi (na vrhu Mohorjevega klanca). Cene: od 64,05 do 113,90 din.

Vsakih nekaj let požive ženske oblike bordure. Tudi letos so moderne in v blagovnici KOKRA na Titovem trgu že imajo prijetno diolen-svilno s čudovitim vzorcem v modri, zeleni, rjavi osnovni barvi na beli podlagi. Cena: 46,90 din.

IZBRALI SMO ZA VAS • IZBRALI SMO ZA VAS • IZBRALI SMO ZA VAS • IZBRALI SMO ZA VAS

Pikice, pikice! Kaže, da bomo letos tudi pod noge pikasti. ALPINA je izdelala ljubek bel ženski sandal z rdečimi pikami, po katerih bodo redke segle predvsem najstnici. Dobe vse v vseh prodajalnah ALPINE. Cena: 259,00 din.

Ribičem, ki že dobro poznajo ribiške rezkvizite angleške firme NORIS, predstavljamo danes tolle palico-teleskop shakespeare. Palica na sliki se samo s sunkom roke raztegne v normalno dolgo ribiško palico. Dobite jo v Kokrinem oddelku slovribolovov v 1. nadstropju GLOBUSA. Cena: 534,40 din.

Delo pomlajuje

Znana romunska zdravnica, ki se ljudje hitrejje postarajo, če delajo pod pritiskom in niso zadovoljni. Na nedavnjem zdravniškem posvetu v Španiji je zdravnica, ki je odkrila geroval, izjavila, da bi človek prav lahko živel tudi 125 let. Seveda bi se moral držati diete prilagojene vaskemu starostnemu obdobju in pravilnega ritma med delom in oddihom. Umsko delo bi se moralo izmenjati s fizičnim. Po mnenju te zdravnice je predvsem občutek veselja pri delu ključ do mladosti še v visokih letih.

Neprijetni hrup

Človek se lahko privadi na marsik, le na hrup se ne more. Zdravniki so ugotovili, da s pomladjo s topeljšim vremenom narašča tudi vpliv ropota na človeka. Posebno v mestu se človek hrupu nikakor ne more izogniti. Zdravniki priporočajo, da bi bili prebivalci mest obzirni drug do drugega, saj lahko učinkovito prispevajo k zmanjševanju mestnega hrupa že s tem, če ne loputajo z avtomobilskimi vrati in če se vzdrže preglašnega hupanja. Prevelik hrup ni le nadležen, pač pa je lahko tudi vzrok motenj srca in ožilja, želodčnih črov in nevroz.

Najlepše noge

Predstavniki neke britanske tovarne nogavic so dve leti potovali po Evropi in iskali manekenke z lepimi nogami za reklamo za nogavice. Ugotovili so, da imajo angleška dekleta najlepše noge, najgrše, to je preveč mišičaste in dlakave, pa imajo nemška dekleta.

Ni samo ena Luna

Poljski astronom je po dolgoletnih raziskavah sporocil senzacionalno odkritje, ki ga je potrdila tudi znanstvena odprava poljskega astronomskoga društva na posebnih opazovalnjih v Zahodni Afriki. Doslej smo poznali le eno Luno, poljski astronom pa trdi, da sta se dve, ki krožita po isti krožnici. To sta razvlečeni nebesni meglici s premerom desetkrat večjim od Luninega. Ti dve nebesni telesa sta sestavljeni iz manjših skupin prahu, ki so med seboj oddaljeni najmanj kilometr. Zato se zelo medlo svetijo in jih je težko opaziti. Odkritje ima izreden praktičen pomen. Pomagalo bo pojasnititi delovanje sil, ki urejajo gravitacijska polja okoli Zemlje in Lune. POMEMBNO je tudi za natančno načrtovanje poti vesoljskih poletov.

Italijanska odprava na Mount Everest

Tri leta so trajale priprave italijanskih alpinistov za odpravo na najvišjo goro sveta. V odpravi je 2000 mož, od tega največ nosačev, italijanskih alpinistov pa je 64. Opromo, ki tehta 70 ton, so že prenesli iz nepalskega glavnega mesta v glavno taborišče 3400 metrov pod vrhom gore. Pripravljene so tudi reševalne skupine in dva helikopterja. Mount Everest je leta 1953 osvojil Novozelandec Edmund Hillary s šerpo Tensingom. Pozneje so dosegli vrh še švicarska, ameriška, indijska in japonska odprava.

Mladi kadilci

Anketa centra za raziskavo javnega mnenja v Beogradu je pokazala, da so najhujši kadilci delavci in uslužbenci, najmanj pa kadijo gošpodinje, kmetje in strokovnjaki. Najmanj kadilcev je med Beogračani starejšimi od 55 let. Vznenanjivo pa je, da se kajenje zelo širi prav med mladino.

Most ali predor

Dolga leta so v Angliji razpravljali in delali načrte za predor pod Rokavskim prelivom, ki bi otoško Anglijo povezel s celino. Zdaj pa se je pojavila drugačna verzija povezave med Anglijo in Francijo: most naj bi bil rentabilnejši od predora. Most bi bil dolg 40 kilometrov, imel pa bi dve nadstropji. Na mostu bi bile štiri tripasovne ceste in dve železniški progi.

Muhavo vreme

Svetovna meteorološka organizacija v Ženevi navaja v svojem poročilu, da je bilo vreme v lanskem letu med najbolj čudnimi in muhavimi v zadnjem stoletju. Švedska je na primer imela najblažjo zimo, odkar pomni, na britanskih otokih pa tolikšnega maraza kot lani niso imeli od leta 1916. Na Finsku in v Sovjetski zvezzi je vladala silna vročina, saj je temperatura v letnih mesecih presegla vse dosedanje rekorde. Zato se je gladina Dona znižala kot se nikoli v zadnjih 90 letih. V nekaterih državah kot v Španiji, na Madžarskem in na Finsku ter na Čehoslovaškem pa je bilo toliko padavin kot še nikoli v zadnjih 100 letih. Lani je Evropo obiskalo tudi najhujše neurje, saj je v DR Nemčiji veter pihal s hitrostjo 244 km na uro. Orkan je opustošil tudi uzhodno obalo ZDA in povzročil največjo škodo doslej.

Alkohol

Na Češkoslovaškem živi okoli 5000 otrok v družinah, kjer je eden od staršev alkoholik. Vsak sedmi zakon v tej deželi se razdare zaradi alkoholizma. Alkohol botruje skoraj vsakega tretjemu kaznivemu dejaniu, ki se zgodi v ČSSR. Stevilo kaznovanih vinjenih voznikov se je v zadnjih petih letih povečalo za 41 odstotkov.

Na Mars še pred letom 2000?

Sef ameriškega programa za raziskovanje vesolja meni, da je verjetno, da se bo človek spustil na površino Marsa še pred letom 2000. Naloge je seveda zahtevena, saj bo polet trajal dobro leto dni. Tehnika pa bo do takrat seveda toliko napredovala, da bo tudi tak podvig lahko posem varen.

Pomoč lačnim

Organizacija združenih narodov za kmetijstvo in prehrano je pozvala države članice, naj takoj zberejo denarno pomoč za nakup hrane. Živila bodo takoj prepeljali v šest afriških držav južno od Sahare, ki jim zaradi hude suše grozi lakota. Samo tako bi prebivalci Čada, Malija, Mavretanije, Nigerije, Senegala in Gornje Volte obvarovali pred lakoto.

POGOVORI O STRAŽIŠCU

pa še o Šmartnem, Gašteju, Laborah, Joštu, Smarjetni gori in Gorenji Savi

(38. zapis)

Kar ne moremo se ločiti od Jošta in Joštarjev (t.j. prebivalcev vasi na pobočju Gore pa tudi naselja na vrhu). Skladno vsespolno feminizacijo (le poglejte fante z dolgimi, nadoknanimi lasmi, z rožastimi in čipkastimi srajcami, živobarvnimi hlačami, verižicami okrog vrata in visokimi petami!), je tudi vrh Jošta naseljen le s šestimi stalnimi prebivalkami, moškega ni nobenega... Poleg gostilničarke v Smučarskem domu in oskrbnice cerkve ter dveh malih deklic, živita v hiši pod vrhom še dve starejši samotarki. Ni kaj reči, pogumne ženske, ki se ne boje osamljnosti in neviht z gromom, ki na višini skoraj tisoč metrov niso nič kaj pohevnine.

Tudi o »Puščavi« še nismo nič rekli. To je manjša lesena hišica, nekoliko pod vrhom (zdaj jo menda imajo kranjski taborniki v oskrbi), v kateri je nekoč prebival glavni cerkvenec. Rekli so mu kar »puščavnik«. Nosil je rjavo redovniško obliko in usnjens pas z rožnim vencem. Taka je bila šega v onih časih, tako nošo je od cerkvenca zahteval tudi stari Simon Vačavnik.

Sicer pa so podobni »puščavniki« bivali tudi druge po Gorenjskem, tako na primer na Blejskem otoku in na Dovjem. Živeli so ti čudaški možje po pravilih tretjega reda sv. Frančiška, pečali so se z vrtnarstvom, s postrežbo v cerkvah, z drobnimi rokodelstvji in s poukom mladine. Včasih tudi s homeopatijskim podobnim dvomljivim zdravilstvom.

Joščarsi »puščavnik« je bil tudi neke vrste gospod, saj je imel za težja dela v cerkvi in okrog nje posebnega pomočnika, ki pa je prenoveval v mogočni romarski hiši vrh Gore.

Še besedo o tej veliki zgradbi, ki je bila hkrati župnišče in bivališče duhovnikov, prenosičče za romarje, poznaje tudi šola. Stavba je bila tako velika, da je bila od daleč videti kot kak klošter.

Leta 1943 pa so morali veliko kamnitno poslopje partizani podmi-

nirati, da se ne bi v njem utrdila domobranska posadka. Tako je tudi vrh Jošta prizadela vojna...

Ko pa sem si ogledoval razvaline in videl še ohranjen obok velike kleti, sem se brž spomnil šegave opazke Finžgarjevega očeta, ki je leta 1899 obiskal sina, ko je služboval na Joštu. Pisatelj je očetu ponosno razkazoval svoj prostoren farovž, pa ga je popeljal še v spodnje prostore: »No, oče, ali ni imenitna ta klet?« Oče: »Ne bom rekel, da ni. Cevder že, čevar; samo tegale bo pa strah v njem, ki je sam tako majhen,« je pokazal na barilček mašnega vina v kolutu. Drugih, večjih sodov vina pa kaplan-eksposit Finžgar seveda ni mogel imeti v kleti. Plačica je bila majhna; bera, kakršno imajo ravninski župniki sredi bogatih kmetij, pa na Joštu ni bilo.

No, in tako smo prišli do spomina na kratko bivanje pisatelja Fr. S. Finžgarja na Joštu.

FINŽGAR NA JOŠTU

Dne 10. maja 1899 so poslali mladega pisatelja Fr. S. Finžgarja za eksposita (opravnika poslov, izpostavljenega duhovnika) na goro sv. Jošt. Ne za kazen, bolj na oddih — kajti že takrat je bil Finžgar priznan pisatelj in cerkvena oblast mu je hotela ustreči z manj naporno službo. Res je Finžgar ostal na Gori čez vse poletje, do 5. oktobra 1899 — torej kar 144 dni oddih; to pa je že nekaj!

Seveda je bilo kdaj pa kdaj tudi več opravkov; na splošno pa se je je Finžgar počutil na Joštu bolj puščavniško. Pesnik Anton Medved se je takole ponorčeval: »Jaz v Ljubljani po krčmah vino na drobno kujujem, Finžgar pa na Joštu dolgčas na debelo prodaja!«

Naneslo pa je tako, da so prav v času Finžgarjevega služovanja na Gori priomali Štajerci, kot vsako leto prej, že skozi stoletja. Prav zanimivo pot so prepotovali pobožni romarji: s Štajerskega mimo Gorjega grada, skozi Kamnik, od tod k Sv. Joštu, nato dalje v Ljubno k Ma-

riji »Udarjeni« (po legendi jo je udaril kroparski kovač s kladivom po glavi, da je pritekla kri iz kipa), na Brezje, Bled, Višarje — potem pa čez Koroško domov.

Vodil pa je te Štajerske romarje poseben »svajvoda«, ki je med potjo svojim možem in ženam tudi popridigal in vižal pobozo petje. Ženske so si pred cerkvijo — pri studenčku pri kapelici — nadele na glave zeleni venčki in jih potem položile na oltar, svetemu Joštu v dar...

Tako pripoveduje pisatelj Finžgar v svoji poslednji knjigi »Leta mojega popotovanja«. In še to pove, da sta ga na Gori obiskala mati in oče, pesnik Anton Medved, urednik Frančišek Lampe, dr. Valter Šmid, župnik Jakob Aljaž in drugi. To pa je bilo tudi edino Finžgarjevo razvedrilo, kajti knjižnica v župnišču na Joštu je bila kaj borna.

BERACI NA GORI

Kot na vseh »božjih poteh«, takoj so tudi na Joštu ob žegnjenjih prihitele beraci od vseh strani. Taka je bila tedaj šega: kdor ubožca obdaruje, sebi v nebesa pomaga. In tako so dobrorščni in lahkoverni božjepotniki dostikrat obdarovali tudi lažne pohabljenje, ki so imeli bergle bolj za zbujanje sočutja, v bistvu pa so bili zgolj delmrzneži.

In tako se je nekoč (ko je mežnaril na Gori še oče predvojnega oskrbnika Venčija Sedeja) primerilo, da so po shodu v mežnarjevo gostilnilo navreli številni zdravi »pohabljeni« in za naberačen drobiž narocati žganjico, »ta zelenega«. Pijani so začeli razgrajati; tedaj pa je mežnarju — ki je bil hkrati gostilničar na Gori — pošlo potrpljenje. S sinom se je dogovoril, da bo zunaj v veži čakal s krepelcem, sin naj mu pa iz gostilniške sobe pijačen ven podaja, drugač pa so kar brez bergel, ki so ostale v gostilni...

Za nekega originalnega, prijaznega moža, resničnega pohabljenca pa je le treba reči dobro besedo. V nujnih imam znanega »Fronca« ali »Vronca«, ki je zaradi hudi poškodb mogel »shoditi« le po vseh štirih. Navadno je čemel ob poti na kranjski kolodvor, ob žegnjanjih pa je v veliko muko prišel prav na vrh Jošta. Ce je nasmejani in zaraščeni starček dar dobil ali ne, v vsakem primeru se je vladljivo zahvaljeval. Otroci so ga radi obstopili, da jim je pokazal svojo »sumetnost«: s petelinjam perjem okrašeni klobuk je znal po svoje markantna figura onih dni pred drugo svetovno vojno. Ni bil vsliljiv in zahteven berac — bil pa je resničen revež, udarjen od življenga kot malokdo. A, dobrega, veselega srca...

Stesal pa si je ubogi Vronc posebne cokle — čolnom podobne — za na kolena; in tako je mož životaril; bolj srečen, vesel in z vsem zadovoljen kot kak zdrav in bogat razvajavec. Naj mi kdo ne zameri tega spomina siromaku, ki so ga še Kranjčani srednjih let dobro poznali, saj je bil po svoje markantna figura onih dni pred drugo svetovno vojno. Ni bil vsliljiv in zahteven berac — bil pa je resničen revež, udarjen od življenga kot malokdo. A, dobrega, veselega srca...

Crtomir Zorec

nosil malico... pa ozek obraz s košatimi brki pod nosom... pa nemirem pogled... Tuje je bil nezaupljiv. Perice na stenah si je ogledoval, kakor da se smejejo prav njemu in mu to ni posebno všeč, potem pa so mu oči s peric zdrsnile name...

»Ta je naš,« je rekел Anton.

Tujca odgovor ni spravil v boljšo voljo.

»Vse mu zaupam,« je rekel Anton.

Tujec me je še zmeraj meril z očmi.

»Potrebovala ga bova,« je rekel Anton.

»No, ja...«

Že skrajna sem čutil, kako se Anton trudi, da bi ustregel tuje, in čeprav sta se pogovarjala, kakor da sta si tovariša izza pise mize, nikoli ni obveljala Antonova.

Za plašč mu je rekel:

»Sleci ga... da se ne bo sušil na tebi!«

In ko je tuje kar stal sredi kamre:

»Na otomano sedi, ti bo bolj udobno!«

Potlej mu je ponudil večerjo:

»Kaj boš jedel?«

»Kar imaš,« je rekel tuje.

Seveda sem moral po večerjo jaz. Novakova shramba je bila zmeraj polna in nikoli zaklenjena. Ni mi bilo težko naložiti v pehar, kar sem potreboval. Na polico sem segel z zavestjo, da jemljam, kakor ne bi smel, toda ta zavest je bila prijetna... zaradi Antona, ne zaradi tuje.

»Boste tudi kaj mleka, gospod?« sem vprašal, ko sem postavil pehar na mizo.

»Zganja prinesi!« je rekel Anton.

In tuje:

»Zganja ne.«

Presedel se je z otomane na edini stol:

»Mleko pa bi, če je.«

In potlej, ko je prežvečil prvi grižljaj:

»Ni me treba klicati za gospida, Tinko sem.«

Hotel je, naj govorim z njim, kakor sem govoril z Antonom, kakor bi mi bil tudi tuje brat.

»Vsi smo si bratje,« je rekel. »Vsi delovni ljudje.«

</

Pred mnogimi leti je večino kopnega pokrival gozd. Skozi tisočletja so ga ljudje že precej izsekali. Ker pa se gozd obnavlja, ga je še vedno veliko.

Tudi v naši državi imamo lepe gozdove, saj pokrivajo tretjino našega ozemlja. Mnoge dežele pa gozda skoraj ne poznajo. Zato velik del njihovega uvoza zavzema prav les.

Za človeštvo je gozd neprecentljive vrednosti. Primitivnim ljudstvom je obenem živiljenjski prostor in glavni vir prehrane. Tudi mi, prebivalci civiliziranega sveta, radi sežemo po sadežih, ki nam

zmanjkalos lesa, bi se naša civilizacija znašla v veliki stiski, kajti brez papirja — proizvod lesa — današnji človek ne bi znal živeti.

Gozdovi, predvsem smrekovi, pa so tudi velikanski čistilci zraka. Naš izdihani zrak predelajo v kisik. V mestih — betonskih džunglah — je zrak zelo slab in celo nevaren za zdravje. Če bi v mestih povečali površine parkov in v njih zasadili veliko drevo, bi mestni zrak postal precej boljši. No, v smrekovih hozdovih so že zgrajena mnoga klimatska zdravilišča, ki so vedno polna.

Vse te in morada še druge dobrote pa si lahko obetamo le od skrbno negovanih gozdov. Sekati smemo zrela drevesa. Počistiti moramo gozdna tla, ki so prepredena z robidovjem in grmovjem. Vse premalo varujemo gozdove pred požari. Če je ogenj dovolj velik, nam lahko požre ogromne površine lesa. Poseke na novo pogozdujemo, kajti gozd se nam ne obnavlja tako hitro, kot ga je možno posekat. Z načelju skrbjo bi morali zatirati najrazličnejše gozdne škodljivce. Končno ne bi smeli v gozdove odmetavati smeti, saj jih tudi gozd ne bo skril.

Če bomo z gozdovi skrbno in pravilno gospodarili, še ne bodo tako hitro izginili z zemeljskega površja, sicer pa...

Mojmir Perdan, 8. a r. osn. šole
Stanka Mlakarja, Šenčur

Gozdovi naše bogastvo

jih nudi gozd. Vrednost gozdov pa se iz dneva v dan veča. Vsako leto posekamo ogromno dreves, ker je poraba lesa zelo velika. Na žagah in v tovarnah ga razrežejo v hlode, deske, predelajo v celulozo itd. Danes že bolj preudarno izrabljamo tudi ostanke. Iz njih izdelujemo iverne plošče in še mnoge druge lesne proizvode. V kemični industriji iz lesa in njegovih smol črpajo dragocene snovi. Precej lesa se porabi pri gradnji hiš, naselij, opremi stanovanj. Ce bi

V torek se bo začela v Ljubljani letošnja Kmečka ohcet

Ženine čakajo številna presenečenja

Preddvoru fantovščina letošnje Kmečke ohceti.

Po ogledu mestnih znamenitosti se bodo ženini ob pol dveh zbrali pri mostu na Planini, od koder bodo v spremstvu godcev, kočij, okrašenih voz in narodnih nos krenili skozi Kranj. Kdor ima narodno nošo, naj jo privleče na dan in se ob pol dveh na Planini priključi sprevodu! Ob pol treh bo sprevod zapustil Kranj in se usmeril proti Kokrici, kjer pravljiva Turistični podobor 20-minutni program pred kulturnim domom. Ob 15.50 bodo ženine pozdravili Beljani in Trsteničani pred rojstno hišo Matija Valjavca na Srednjem Beli. Domačini bodo pokazali številna domaća opravila, ženine pogostili z domaćimi jedili in jim zaželeti srečen skok v zakoni stan, kajti čez pičo uro bodo že v Preddvoru, kjer jih čaka fantovščina, uradno slovo od samskega stanu. Ženini se bodo ob pol petih ustavili pri jezeru Črnava v Preddvoru in pes krenili na teraso pred hotel Bor. Po pozdravnem govoru predsednika TD Preddvor in predsednika skupščine občine Kranj bo fantovski krst in branje fantovskega pisma, nato pa pogostitev. Istočasno bo kulturni program. Po okreplju se bodo ženini pomerili v domaćih opravilih. Ob 20. uri bo zadnje vasovanje, nato pa prejmejo ženini zakonske jarme. Uro kasneje se bodo bodoči možje pomerili v kegljanju, ob desetih zvečer pa bodo zapustili Preddvor in odšli v Ljubljano!

Organizatorji Fantovščine, TD Kranj, TD Preddvor, turistični podobor na Kokrici in TD Bela ter Trstenik, vabijo prebivalce krajev, kjer bo tekla povorka, naj goste ženine letošnje Kmečke ohceti, najtopleje pozdravijo! J. Košnjek

S
Šolskih
klopi

Pomladni pozdrav jutru

Przorna meglecja je razgrinjala zaspreno pokrajino, ki se je prebujala iz svojega nemega počitka. Nekaj v daljavi so se začuli kosi, ki so v svojem petju obujali pomlad v njeni zeleni rožnati obleki in s češnjevimi cvetmi v sinjih laseh. Pomladne rože so začele dvigati svoje glavice, ki so jih osvežile prve rosne kapljice, padle kakor stekleni biseri z neba. Rodilo se je jutro, mledo, lepo in nedolžno kakor dete v zibelki. Vsi so ga sprejeli s prisrčnimi pozdravi, tudi ljudje, ker jih je rešilo dolge mrzle zime, ki je še pred kratkim stegovala svoje koščene roke, da jih vzame v svoje okrilje. Pozdravi gora in temnih gozdov so šumeli v vetru, hladnem in pomirajočem s svojimi prozornimi krili. Sonce je vstajalo izza visokih skalnih gora kot žareča krogla, ki ne bo izumrla.

Jolanda Jenko, 6. b r. osn. šole
Šole kokrškega odreda, Križe

Z veseljem se bomo vselili v novo šolo

Z upanjem smo l. 1969 čakali na konec referendumu, ki je odločil, če se bo gradila šola v Bistrici. Referendum je odločil: da! Samo to sem slišal in bil sem prevzet.

Vsi smo bili zadovoljni. V šoli smo ugibali, kakšna bo, si jo zamišljali v vseh mogočih podobah. Stara šola nam je nenadoma postala grda.

Nova šola bo imela veliko telovadnico, ki bo vsem v veselje. Kabinetni pouk bo poživil sedaj precej dolgočasne ure fizike in kemije in tudi druge predmete. Učno snov bomo bolj razumeli in se poglobili vanjo. Razredi bodo svetlejši in večji, hodnik bo prostranejši. Poleg

tega bo v šoli verjetno tudi kuhinja in jedilnica. Žraven šole bodo tudi igrišča za rokomet in odbojko, poskrbljeno pa bo tudi za okolje.

Šola bo gotova v začetku septembra. Mi jo bomo obiskovali samo eno šolsko leto, toda kljub temu nestrapno pričakujemo vselitve vanjo. Če se zamislimo, moramo potihem priznati, da bo slovo od stare šole vseeno težko. Toda za novo šolo je zmanjkal denarja in naši starši se bodo moralni ob ponovnem referendumu odločiti z »da«!

Andraž Legat, 7. a r. osn. šole heroja Bračiča, Tržič

S sončnim dnem k vodi

Prebudilo me je čivkanje ptic. Kot v podzavesti sem stopila na hišni prag in se ozrla v gore, katerih vrhovi so se že bleščali v odsevih jutranje zarje. Začelo se je daniti.

Nenadoma me je neznana sila zvabila v gozd za hišo. Ni me bilo strah kot ponavadi. Nadaljevala sem pot. Ko sem stopila izza ovinka, sem zagledala ob poti vesel studenček, ki je pritajeno žuborel v jutranjem hladu. Stopila sem na

Pikin zaklad

Po morju plove strašni gusar kapitan, plove, plove, plove, noč in dan. Le kdo ne pozna tega pomorščaka, saj trese pred njim ladja se vsaka.

On išče Piko Nogavičko, svojo ljubko malo lisicko.

Na vrtu vile Čire-care zagleda Piko in njene prijatelje male.

Zaklad svoj našla je Pika ljubezni, a enega njen očka na otoku še skriva.

Zdaj bosta šla zaklad na otok iskat, in očka njen, kot prej, spet bo bogat.

Alenka Sadar, Škofja Loka

breg in strmela v modro zelene valove, ki so se nežno zlivali drug v drugega. Nenadoma je prej tako veselo žvgolenje ptičev utihnilo. Hladni veter se je potajil med tih, temno zelene smreke. Narava je prisluhnila. V napeti oglušujoči tišini se je izpod smrek prikradla drobna postavica. Spremljale so jo veverice. Ker rada berem pravljice, sem malo postavico takoj spoznala — bila je gozdna vila. Otrpnila sem ob pogledu na njen očarljivo lepoto. V lepi, do tak segajoči sinji obleki, ki se je čudovito spajala z okoljem, je bila kot kraljica nad vsem svetom. Njeno lepoto so dopolnjevali kot saje črni lasje, ki so ji segali do sredine hrbita. Ko se je vila sklonila k vodi, se je narava okrog nje zopet prebudi kot iz otopenosti. Če nekaj časa je vila skrivenostno kot je prisla tudi odšla.

Ko je pravljično bitje izginilo med temnimi debli dreves, sem se tudi jaz dodobra predramila. Opazila sem, da se je zdanilo in je sonce poslalo svoje prve žarke na zemljo. Zatopljena v nemirne misli o lepoti tega bitja, sem odšla skozi gozd nazaj na dvorišče.

Prav gotovo ste mladi bralec z užitkom in zanimanjem spremljali, kako je vaš prijatelj trpel, ko je poskušal zasluziti, pa so ga starejši prevarali. Težko je bilo spoznanje. Vsaka šola življenje obogati.

Tudi nam je bil tvoj sestavec, dragi Pavel Juhant iz Komende, všeč in odločili smo se, da bo tokrat paro Geha, darilo podjetja Hermes iz Ljubljane, vsoje. Upamo, da ga bo pridom uporabljal — nam še kaj lepega napisal. Sporoči, kdaj se boš oglasil v uredništvo, kjer te bo čakalo pero, novinar in fotograf.

Nekoč sem bil majhen

Večkrat mi misli polete za nekaj let nazaj, ko sem bil še majhen fantek. Sedel sem med svojimi igracami in se z njimi pogovarjal. Imel sem nekaj medvedov, od katerih mi je bil najljubši čisto majhen medvedek. Bil je rjav. Ime mu je bilo Jaka. Če mi je kdo rekел, naj mu ga podarim, sem odgovoril: »Ne dam ga, ne dam!« Večkrat, ko sem bil z njim sam, sva se z Jakom o marsičem pogovarjala. Potožil sem mu, kar me je bolelo. Ker pa Jaka ni mogel odgovoriti, sem si odgovore kar sam izmisli, saj v otroški domišljiji lahko nastane vse, kar si morete misliti. Vendar sem bil kmalu »zrel« za šolo in igral sem se vedno manj. Imel sem še druge igrace, s katerimi se sedaj igra moj brat. Kadar jih vidim, se zamislim in si pred oči pričaram čas, ko sem se veselo igral. Priprave za šolo pa mi jemljejo čas in moje igrace same vajo.

Sedaj rad igram rokomet, nogomet, odbojko, košarko, skratka use, kar je v zvezi z okroglo igračko.

Kaj pa učenje? Ne vem, kaj naj rečem. Toda če sem prišel do sedmega razreda, bom pa še skozi zadnje dve.

Boste videli, da res!

Milan Ekar, 7. a r. osn. šole Matije Valjavca, Preddvor

Boštjan Kuljčić, 5. a r. osn. šole heroja Bračiča, Tržič

Dogodek v živi meji

Dolgo časa smo hodili mimo kosevga gnezda, ne da bi zanj vedeli. Ceprav je zunaj še mrz in živa meja še ni ozelenela, si je kosovka v njej že spletla gnezdo, čigar barva se prilega okolici.

V gnezdu se odpirajo štirje, vedno lačni klijunčki, zato jim mora mati kosovka ves čas nositi deževnike, črve in mrčes.

Ko je deževalo, je skrbna mama sedla na gnezdo in grela svoje nebljene malčke.

V sredo smo šli k telovadbi in ko smo hodili po Prečni ulici, je tovarišica dala prst na usta in rekla: »Pst, le tiko mimo gnezda. Nikar ne vprijte!«

Toda nismo se mogli premagati, da ne bi pokukali v gnezdece. Za ta pogled nam ni bilo žal... Mlački v gnezdu so bili že porasli s prvim puhom. Vedeli smo, da bodo če nekaj tednov že vzleteli. Pri prvih poskusih letanja jim zaželimo veliko uspeha.

Mojca Česnik, 4. a r. osn. šole Lucijana Seljaka, Kranj

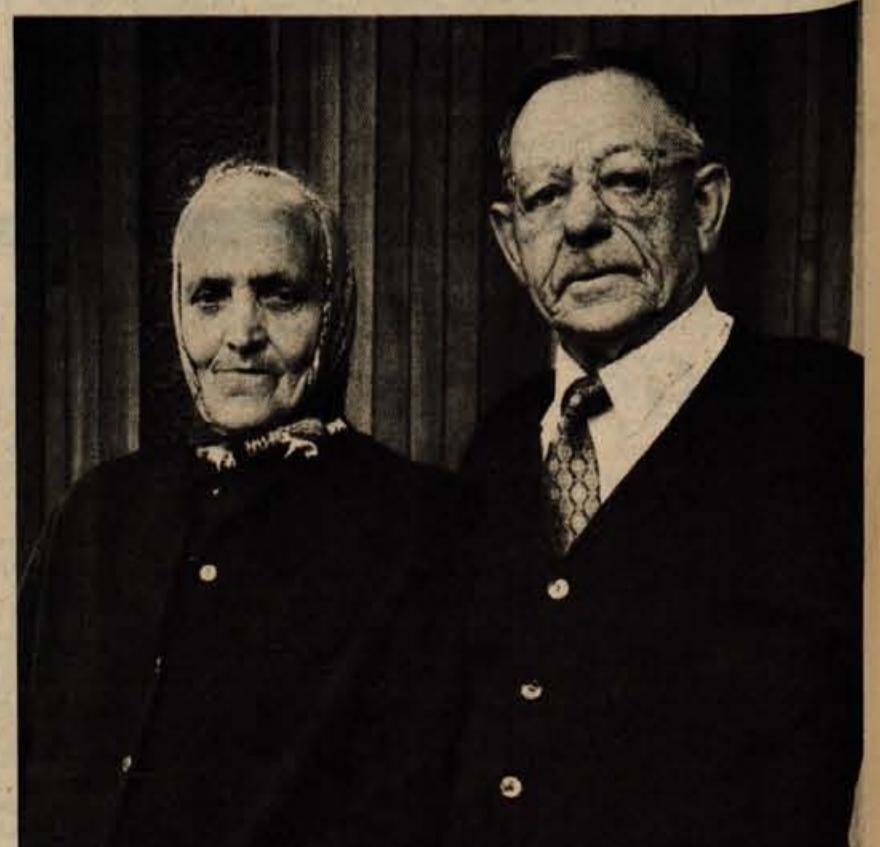
V torek se bo začela v Ljubljani letošnja Kmečka ohcet

Ženine čakajo

številna presenečenja

Letošnja največja turistična in folklorna prireditev pri nas Kmečka ohcet 73 je pred durmi. Na njej se bo zanesljivo poročilo najmanj 12 parov, vendor po zatrjevanju organizatorjev to število še ni dokončno. Danes lahko objavimo imena in primke 12 parov, ki bodo v soboto, 26. maja, na ljubljanskem Magistratu pred matičarjem Zvonimirjem Bohitetom rekle svoj prelomni dan, ano, si itd. Poglejmo, kateri so zaročenci. Slovenijo bosta predstavljala Zvonimir Kranjc in Majda Tancar iz Maribora, Hrvatsko Tomislav Gregor in Jelica Kralj iz Rečice pri Karlovcu, Makedonijo Josif Siljanovski in Dušanka Bogdanovska, oba iz Skopja, Avstralijo pa kar dva para, in sicer Ivan Debeljak in Dušica Beguš, rojena Hrastnica, sedaj pa živita v Sydney, ter rojena Sydneycana Lyly Kim in Susan Helen Clarke. Češkoslovaški par bosta predstavljala prikupna Bratislavčana Ljubomir Misum in Ema Salikova, Italijo Parmčana Mauro Saccani in Stefania Atzeni. Madžari so za svoj par izbrali Ference Vörösa in Mario Magdalno Török iz Szakmar Reszteleka, med švicarskimi pari pa je čast poročiti se na Kmečki ohceti doletela Karla Joderja in Vereno Rothlisberger. Združene države Amerike bosta zastopala Gregory Maiers in M. Wanda Wolowski. Z njima bosta podelili v Ljubljano dve letali z ameriškimi turisti, predvsem našimi rojaki. In na koncu še par Zvezne republike Nemčije; Hubert Kroh in Margit Eder iz Bad Tolza, ter Avstrije, ki jo bosta zastopala Franc Stirn in Marija Tancer iz Zelezne Kaple.

Medtem ko bo neveste letošnje Kmečke ohceti v sredo, 23. maja, gostila Škofja Loka z okolico, bodo ženini kar dva dni gostje kranjske občine. V gorenjsko metropolo bodo prišli v sredo, 23. maja, ob 9. uri do poldne. Sprejeli jih bomo pred hotelom Creina. Uro kasneje bodo obiskali enega od kranjskih kolektivov, ob enih pa jih bo čakal v hotelu Jelen bogat obed. Ob 14.30 bomo ženine lahko pozdravili na kegljišču gostilne Stari Mayer, kjer bodo imeli nagradno tekmovanje v kegljanju. Ob 16. uri se bodo predstavili na Titovem trgu, kjer bo nastop folklorne skupine iz Predoselj, moškega pevskega zborja iz Cerkelj in kranjske godbe na pihala. Poldružno uro kasneje si bodo ženini ogledali Globus, ob 20. uri pa prisostvovali modni reviji v hotelu Creina. Se pestrejši in presenečenj poln dan bo četrtek, 24. maja, ko bo v

Zlata poroka Šilerjevih

V soboto bosta naduve skromno proslavila 50. obletnico skupnega življenja Anton Šiler in Frančiška Šiler, rojena Kupljenik. Oče Anton je dopolnil 20. novembra 80 let, mama Frančiška pa bo 13. novembra 71 let. Po razburkanju sta se ustalila v Kranju in v Struževem zgradila hišo. Oče je bil čoveljar in je šel s tem poklicem tudi v pokoj, mama pa je bila gospodinja in mati štirih otrok, od katerih so živi še trije. Tako kot številni zakonci, ki so se poročili v tem razburkanem času, tudi Šilerjeva nista užila dosti dobrega. Oče je bil edini pričevalec družino in si zgradila hišo, ki jo sedaj neguje v skrbni. Kljub temu sta bila čim lepša in da bi bilo okrog nje čim več rož.

jk

RADIO

Poročila poslušajte vsak dan ob 4.30, 5, 6, 7, 8, 9, 10 (danes dopolne) 11, 12, 13, 14, 15, 19.30 (radijski dnevnik), 22, (dogodki in odmevi), 17, 18, 23, 24; ob nedeljah pa ob 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 19.30 (radijski dnevnik), 22, 23 in 24.

S

**SOBOTA,
19. MAJA**

4.30 Dobro jutro; 8.10 Glasbena matineja; 9.05 Pionirska tehnika; 9.35 Glasovi v ritmu; 10.20 Pri vas doma; 12.10 Dve domači partituri; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Po domače; 13.30 Priporočajo vam; 14.10 S pesmijo in besedo po Jugoslaviji; 15.40 Pojo naši operni pevci; 16.00 Vrtljak; 16.40 S knjižnega trga; 17.10 Z ansambalom Delial; 17.20 Gremo v kino; 18.15 Dobimo se ob isti uri; 18.45 Naš gost; 19.00 Lahko noč, otroci; 19.15 Minute z ansambalom bratov Avsenik; 20.00 Middle of The Road; 20.50 Z jugoslovanskimi pevci v ansambi; 21.30 Zabavna radijska igra: Inšpektor Jones pripoveduje; 22.20 Oddaja za naše izseljence; 23.05 S pesmijo in plesom v novi teden.

Drugi program

8.05 Uvodni akordi; 8.40 Sobota na valu 202; 12.40 Panorama zvokov; 14.00 Odrasli tako, kako pa mi; 14.20 Z ansambalom Jožeta Privška; 14.35 Glasbeni variete; 15.35 Zabavni zbori, filmska glasba in šekaj; 16.05 Danes smo izbrali; 16.40 3.000 sekund radia Student; 17.40 Instrumenti v ritmu; 18.00 Oddaja progresivne glasbe; 18.40 Jazz na II. programu; 19.00 Pet minut za humor; 19.05 Za vsakogar nekaj.

Tretji program

20.05 Okno v svet; 20.20 Giuseppe Verdi: Trubadur — opera v štirih dejanjih; 22.40 Sobotni nočni koncert; 23.55 Iz slovenske poezije.

N

**NEDELJA,
20. MAJA**

6.00 Dobro jutro; 8.05 Radijska igra za otroke: Kralj voda; 8.50 Skladbe za mladino; 9.05 Koncert iz naših krajev; 10.05 Še pomnite, tovariši; 10.25 Pesmi boja in dela; 10.45 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 13.30 Nedeljska repozita; 13.50 Z domačimi ansambi; 14.05 Popularne operne melodije; 14.30 Humoreska tega tedna — F. Kosmač: Rešilni; 15.05 Radijska igra — V. Višnjevski: Vojakova pot; 16.00 Nedeljsko športno popoldne; 18.05 Letite z nami; 19.00 Lahko noč, otroci; 19.15 Glasbene razglednice; 20.00 V nedeljo zvečer; 22.20 Zaplešite za nami; 23.05 Literarni nočturno; 23.15 Jazz za vse.

Drugi program

8.05 Vedri zvoki za nedeljsko jutro; 8.40 Glasbeni mozaik; 9.35 Nedeljski sprehodi; 12.00 Opoldanski cocktail; 14.00 Panorama zvokov; 15.00 Nedelja na valu 202.

Tretji program

20.05 Sportni dogodki dneva; 20.15 Igramo, kar ste izbrali; 23.55 Iz slovenske poezije.

P

**PONEDELJEK,
21. MAJA**

4.30 Dobro jutro; 8.10 Glasbena matineja; 9.05 Pisan svet pravljic in

Izdaja CP »Gorenjski tisk«, Kranj, Ulica Moše Pijadeja 1. Stavek: CP »Gorenjski tisk« Kranj, tisk: Združeno podjetje Ljudska pravica, Ljubljana, Kopitarjeva 2. Naslov urednistva in uprava lista: Kranj, Moše Pijadeja 1. Tekoči račun pri SDK v Kranju št. 51500-601-10152 — Telefoni: glavnih urednik, odgovorni urednik in uprava 21-190, uredništvo 21-835, novinarji 21-860, maloglasni in naročniški oddelek 21-194. — Naročnina: letna 60 din, polletna 30 din, cena za 1 številko 70 par. Mali oglasi: do 10 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 2 din; naročniki imajo 25 % popusta. Neplačanih oglasov ne objavljamo. — Oproščeno prometnega davka po pristojnem mnenju 421-1/72.

13.05 Panorama zvokov; 14.00 Radijska šola za srednjo stopnjo; 14.35 Glasbeni variete; 15.35 S plesnim orkestrom RTV Ljubljana; 16.05 Srečanja melodij; 16.40 Mladi na sebi in vam; 17.40 Mejniki v zgodovini; 17.50 S slovenskim instrumentalnim ansamblom; 18.00 Popevke na tekočem traku; 18.40 Z beat ansambl in pevci; 19.00 O avtomobilizmu; 19.10 Rad imam glasbo; 19.45 Zabavno glasbeni drožišči od tu in tam.

Tretji program

20.05 Kultura danes; 20.20 Operni koncert; 21.40 Z jugoslovanskih

zgodb; 9.20 Z velikimi zabavnimi orkestri; 9.40 Cicibanov svet; 10.20 Pri vas doma; 12.10 Primož Ramovž: Simfonietta; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 S tujimi pihalnimi godbami; 13.30 Priporočajo vam; 14.10 Amaterski zbori pojo; 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.40 Z našimi simfoniki v svetu lahke glasbe; 16.00 Vrtljak; 16.40 Zvoki in barve orkestra Montematti; 17.10 Ponedeljkovo glasbeno popoldne; 18.15 Z jugoslovanskimi pevci zabavne glasbe; 18.35 Interna 469; 19.00 Lahko noč, otroci; 19.15 Minute s triom Jožeta Burnika; 20.00 Ti in opera; 22.15 Za ljubitelje jazzu; 23.05 Literarni nočturno; 23.15 Popevke se vrstijo.

Drugi program

13.05 Panorama zvokov; 14.00 Nenavadni pogovori; 14.20 Sprehodi instrumentov; 14.35 Glasbeni variete; 15.35 Melodije velikih mojstrov v novih pripredbah; 16.05 Popevke s slovenskimi festivalov zabavne glasbe; 16.40 Rezervirano za mlade; 17.40 Pota našega gospodarstva; 17.50 Orgle v ritmu; 18.00 Izložba hitov; 18.40 Dvajset minut s plesnim orkestrom RTV Ljubljana; 19.00 Kulturni mozaik; 19.05 Igramo za vas; 19.40 Svetovna reportaža.

Tretji program

20.05 Glasbena razpoloženja; 20.50 Naš eksperimentalni studio; 21.40 Koncertantni jazz; 22.00 Večeri pri slovenskih skladateljih: Vinko Globokar; 23.55 Iz slovenske poezije.

T

**TOREK,
22. MAJA**

4.30 Dobro jutro; 8.10 Glasbena matineja; 9.05 Radijska šola za srednjo stopnjo; 9.35 Razni solisti in zbori pojo slovenske narodne; 10.20 Pri vas doma; 12.10 Klavir, violina in violončelo; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Z domačimi ansambi; 13.30 Priporočajo vam; 14.10 Glasbena tribuna mladih; 14.30 Z ansambalom Jožeta Privška; 14.40 Na poti s kitaro; 15.40 Od melodije do melodije; 16.00 Vrtljak; 16.40 Naš podlistek; 17.10 Popoldanski simfonični koncert; 18.15 V torsk na svidenje; 18.45 Svet tehnike; 19.00 Lahko noč, otroci; 19.15 Minute z ansambalom Vilija Petriča; 20.00 Z mladimi pevci zabavnih melodij; 20.30 Radijska igra — S. Ruščuk: Vrata na 78 obratov; 21.30 Lahka glasba slovenskih avtorjev; 22.15 Popevke se vrstijo; 23.05 Literarni nočturno; 23.55 Solistična in ansambelska glasba Marka Zigona.

Drugi program

13.05 Panorama zvokov; 14.00 Radijska šola za višjo stopnjo; 14.35 Glasbeni variete; 15.35 Lahka glasba na našem valu; 16.05 Radi smo jih poslušali; 16.40 Melodije po pošti; 17.40 Ljudje med seboj; 17.50 Deset minut v ritmu swinga; 18.00 Parada orkestov; 18.40 Jazz iz studia 14; 19.00 Pet minut humorja; 19.05 Zabavni zvoki za vse; 20.05 V korak s časom; 21.50 Slovenski zborovski skladatelji: Rado Simoniti; 20.45 Minute z violinistom Primožem Lorenzom; 21.40 Milanski koncertni večeri; 23.00 Glasba nočnih ur; 23.55 Iz slovenske poezije.

S

**SREDA,
23. MAJA**

4.30 Dobro jutro; 8.10 Glasbena matineja; 9.05 Nenavadni pogovori; 9.25 Iz glasbenih šol; 9.45 Glasbeni spomini; 10.20 Pri vas doma; 12.10 Marjan Kozina: odlomki iz opere Ekvinokcij 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Oj vasi do vasi; 13.30 Priporočajo vam; 14.10 Komorni zbor RTV Ljubljana; 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.40 Majhen recital kontrabasista Budislava Vidriha; 16.00 Vrtljak; 16.40 Listi iz albuma slovenskih avtorjev; 17.10 Naša glasbena galerija; 17.45 Jezikovni pogovori; 18.15 Glasbene vinjete; 18.30 Naš razgovor; 19.00 Lahko noč, otroci; 19.15 Glasbene razglednice; 20.00 Komorno glasbeni studio; 22.15 S festivalov jazzu; 23.05 Literarni nočturno; 23.15 Revija jugoslovenskih pevcev zabavne glasbe.

Drugi program

13.05 Panorama zvokov; 14.00 Radijska šola za srednjo stopnjo; 14.35 Glasbeni variete; 15.35 S plesnim orkestrom RTV Ljubljana; 16.05 Srečanja melodij; 16.40 Mladi na sebi in vam; 17.40 Mejniki v zgodovini; 17.50 S slovenskim instrumentalnim ansamblom; 18.00 Popevke na tekočem traku; 18.40 Z beat ansambl in pevci; 19.00 O avtomobilizmu; 19.10 Rad imam glasbo; 19.45 Zabavno glasbeni drožišči od tu in tam.

Tretji program

20.05 Radijska igra — J. Hristič: Orest; 20.52 Spet je pomlad; 21.40 Zbori Johanna Brahma; 22.00 Z jugoslovenskimi koncertnimi odrov; 22.55 Glasba Cesarja Francika in Antonina Dvoraka; 23.55 Iz slovenske poezije.

Drugi program

13.05 Panorama zvokov; 14.00 Radijska šola za srednjo stopnjo; 14.35 Glasbeni variete; 15.35 S plesnim orkestrom RTV Ljubljana; 16.05 Srečanja melodij; 16.40 Mladi na sebi in vam; 17.40 Mejniki v zgodovini; 17.50 S slovenskim instrumentalnim ansamblom; 18.00 Popevke na tekočem traku; 18.40 Z beat ansambl in pevci; 19.00 O avtomobilizmu; 19.10 Rad imam glasbo; 19.45 Zabavno glasbeni drožišči od tu in tam.

Tretji program

20.05 Kultura danes; 20.20 Operni koncert; 21.40 Z jugoslovenskih

festivalov jazzu; 22.00 Razgledi po sodobni glasbi; 23.55 Iz slovenske poezije.

Č

**ČETRTEK,
24. MAJA**

4.30 Dobro jutro; 8.10 Glasbena matineja; 9.05 Radijska šola za višjo stopnjo; 9.35 Slovenske narodne bopel oktet Gallus; 10.20 Pri vas doma; 12.10 Drobne skladbe iz slovenskih glasbenih albumov; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Igrači pihalne godbe; 13.30 Priporočajo vam; 14.10 Mladina poje; 14.30 Sestanek z orkestrom Henry Mancini; 14.40 Med šolo, družino in delom; 15.40 Posebna oddaja: Titova prizadevanja za mir; 16.00 Vrtljak; 16.40 Naš podlistek: Anekdoti o Titu; 17.10 Koncert po željah poslušalcev; 18.15 Zvoki z orkestrom Franck Pourcel; 18.30 Iz kasetne produkcije RTV Ljubljana; 18.45 Kulturna kronika; 19.00 Lahko noč, otroci; 19.15 Minute z ansamblom Mojmirja Sepeta; 20.00 Četrtekovo večer domaćih pesmi in napevov; 21.00 Literarni večer; 21.40 Glasbeni nočturno; 22.15 Paleta popevki in plesnih ritmov; 23.05 Literarni nočturno; 23.15 Sodobni nemški skladatelji.

Drugi program

13.05 Panorama zvokov; 14.00 Međurčki; 14.10 Beat glasba evropskih izvajalcev; 14.35 Glasbeni variete; 15.35 S slovenskimi pevci zabavnih melodij; 16.05 Iz cvetoče dobe lepih melodij; 16.40 Rezervirano za mlade; 17.40 Naš intervju; 17.50 Z ansambalom Mojmirja Sepeta; 18.00 Sestanek ob juke-boxu; 18.40 Jazz za mlade; 19.00 Filmski vrtljak; 19.05 Zabavna glasba od včeraj in danes.

Tretji program

20.05 Večerni concertino; 20.55 Mednarodna radijska univerza; 21.05 Iz repertoarja zobra slovenske filharmonije; 21.40 Mojstri prvih simfonij; 22.25 Iz našega glasbenega življenja; 23.55 Iz slovenske poezije.

P

**PETEK,
25. MAJA**

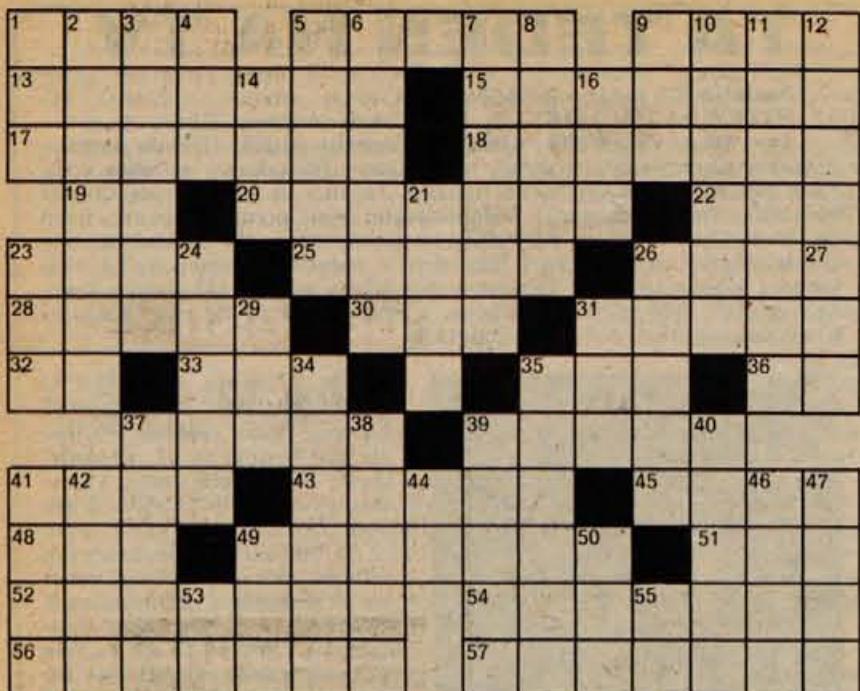
4.30 Dobro jutro; 8.10 Glasbena matineja; 9.05 Veseli tobogan; 10.20 Pri vas doma; 11.40 Posebna oddaja: Zgodovinski prelez Titovih dejanij v prelomnih obdobjih; 12.10 Ruggiero Leoncavallo: sklepni prizor opere Glumaci; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Z domačimi ansambi; 13.30 Priporočajo vam; 14.10 Za otroke otroške pesmi; 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.40 Danilo Svara: Trio 1972 za violinino, violončelo in klavir; 16.00 Vrtljak; 16.40 Posebna oddaja: O vlogi Tita v mednarodnih odnosih; 17.10 Operni koncert; 17.50 Clovek in zdravje; 18.15 Signali; 18.50 Ogledalo našega časa; 19.00 Lahko noč, otroci; 19.15 Minute z ansambalom Toneta Kmetca; 20.00 Naj narodi pojo; 20.30 Top-pop 13; 21.15 Oddaja o morju in pomočkah; 22.15 Besede in zvoki iz logov domačih; 23.05 Literarni nočturno; 23.15 Jazz pred polnočjo.

Drugi program

8.05 Vedri zvoki; 8.40 Petek na valu 202; 12.55 Panorama zvokov; 14.35 Glasbeni variete; 15.35 Vodomet melodij; 16.05 Novo, novejše, najnovejše; 16.40 Melodije po pošti; 17.50 S slovenskimi ansambi zabavne glasbe; 18.00 Glasbeni cocktail; 18.40 Z velikimi plesnimi orkestri; 19.00 Odmevi z gora; 19.20 Kitara v ritmu; 19.35 Z jugoslovenskimi pevci zabavne glasbe.

Tretji program

20.05 Radijska igra — J. Hristič: Orest; 20.52 Spet je pomlad; 21.40 Zbori Johanna Brahma; 22.00 Z jugoslovenskimi koncertnimi odrov; 22.55 Glasba Cesarja Francika

Vodoravno: 1. prvi mitološki letalec, Ikaros, sin Dedala, 5. temno siva krava, dima, dimša, 9. očka, 13. »pipa miru«, dolga, okrašena pipa pri Indijancih, 15. smrtni boj, umiranje, poslednji zdihljaj, 17. celina, razdeljena na Severno in Južno, 18. divji prasič, merjasec, 19. Edo Mohorko, 20. medalja, 22. Kmetijski kombinat, 23. ozek kos blaga, ali česa drugega, 25. regetanje, 26. francoski filmski komik, Jacques, 28. heroj, 30. gladko, potiskano bombažno blago, 31. okrnjal rog, 32. Alfi Nipič, 33. angleško športno društvo (team), moštvo, delovna skupina, 35. odžagan kos debla, hlod, 36. grška črka, 37. kolos, velikan, 39. teniški lopar, 41. zdroljeno kamenje z ilovico in apnom; oljne, makove tropine; psovka, 43. igralec, režiser in dramatik Tržaškega gledališča, Jožko, 45. ime dirigenta Hubada, pevca Smerkolja, 48. skandinavski drobiž, 49. kar se rodi, 51. beografska dramska in filmska igralka, Eva, tudi etiopski knez, 52. sodobni slovenski pisatelj, Tone (Ukana), 54. naša zahodna sosedka, 55. nizek, oblazinjen stolček brez naslonjala, 57. kdor uganja sodomijo.

Navpično: 1. letovišče pri Opatiji, 2. republika v Zahodni Afriki ob Gvinejskem zalivu, 3. pripadnik skupine plemen med Donavo in Renom (Francozi so po njih imenovali Nemčijo l'Allemagne), 4. Čapkova utopistična drama (Rossum Universal Robots), 5. okrasje, nakit, 6. Ital, pripadnik Italcev, nekdanji rodov v Italiji, 7. skobec, tudi zakrivilen nož, 8. potnik, zastopnik, posrednik, član agenture, 9. dalmatinsko žensko ime, 10. delavec v tiskarni, kdor tiska, 11. izmetač, npr. nabojev pri puški; parni sesalnik, 12. celovško hokejsko moštvo, 14. čar, mikavnost, 16. Talisova oranžada, 21. kratica nekdanje časopisne »Agencije Istre«, 23. prislov tjakaj, tjale, 24. domače žensko ime, Katarina, 26. grški modrijan, 27. ime slovenskega pesnika Grudna, tudi jarem, 29. bet, tolkač, 31. barva igralnih kart, tudi pičenje insekta ali kače, 34. prislov skoraj, 35. sito, veliko je reta, 37. tulje, otre, kar se ogrebe, 38. pomožni duhovnik, dušni pastir, 39. vrsta risalnega peresa, 40. največja reka centralne Azije, na zahodu Kitajske, 41. čas, ko se pritrjuje pri jedi, 42.uboštvo, pomanjkanje, siromak, 44. avtomobilska oznaka za Kotor, 46. Indijanci iz rodu Majev, 47. bodeč pleve, 49. pirovanje, gostija, tudi trohnoba, 50. velika posoda, banja, 53. tukaj, 55. Ljudski odbor.

Rešitve pošljite do četrtka, 24. maja, na naslov: Glas, Kranj, Moše Pijadeja 1, z oznako Nagradna križanka. Nagrade: 1.: 50 din, 2.: 40 din, 3.: 30 din.

Rešitev nagradne križanke iz sobotne številke

1. pošta, 6. smrad, 11. Kastor, 12. taptap, 14. rast, 15. tesar, 17. Elra, 19. Ist, 20. vrstnik, 22. ion, 23. NT, 24. bratranec, 26. Ti, 27. galeb, 29. idr, 30. motel, 32. natik, 34. silos, 35. tij, 36. anatomija, 40. Ta, 42. Rem, 44. amarena, 45. Kan, 46. stoa, 48. Erato, 49. Erna, 50. Elvira, 52. Adamit, 54. Karas, 55. Larak

Izzrebani reševalci

Dobili smo 119 rešitev. Izzrebani so bili: 1. nagrada (50 din) prejme Anica Pintar, PTT Kranj — centrala; 2. nagrada (40 din) Nace Cuderman, Predvor, Tupaliče 27, 3. nagrada (30 din) pa Marta Košir, Golnik, Inštitut TBC. Nagrade bomo poslali po pošti.

GORENJSKI MUZEJ V KRAJU — V Mestni hiši je na ogled stalna arheološka, kulturno-zgodovinska, etnografska in umetnostno-zgodovinska zbirka. V Galeriji Mestne hiše pa je na ogled razstava del akad. slikarja Hermanna Gvardjančiča, v steberščini dvorani pa razstava Pionirske knjižnice Otroška slika.

V baročni stavbi v Tavčarjevi ul. 43 je odprta stalna pokrajinska zbirka Narodnoosvobodilni boj na Gorenjskem in republiška zbirka Slovenka v revoluciji, v galerijskih prostorih pa retrospektivna razstava slikarke Mire Pregelj (1905—1966).

V Prešernovi hiši je odprt Prešernov spominski muzej. V galeriji v isti stavbi je na ogled razstava Otroška grafika, ki jo je pripravil Center za estetiko vzgojo v Kranju.

Stanovanjsko podjetje Tržič

razpisuje prosto delovno mesto

vodjo tehnične službe

Pogoji: gradbeni tehnik s 5-letno prakso in spričevalom o opravljenem strokovnem izpitom.

Dohodek po pravilniku o delitvi osebnega dohodka.

Nastop službe je možen takoj ali po dogovoru.

Pismene ponudbe z dokazili o strokovni izobrazbi in delovni dobi pošljite na naslov Stanovanjsko podjetje Tržič, Čankarjeva 1, Komisiji za razpis. Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

tržni pregled

Kranj

Solata 5 do 6 din, špinača 7 din, korenček 8 do 9 din, slive 8 din, jabolka 9 din, pomaranče 7 din, limone 8 din, česen 18 do 20 din, čebula 7 din, fižol 10 do 12 din, pesa 4 din, kaša 9 din, čebulček 18 din, paradižnik 20 din, hruške 10 din, banače 8 din, žganje 30 din, med 32 din, ajdova moka 9 din, koruzna moka 3 din, jajčka 1 do 1,10 din, surovo maslo 20 din, sметana 18 din, orehi 70 din, klobase 6 din, skuta 8 din, sladoke zelje 3 din, kisla zelje 6 din, kisla repa 5 din, cvetača 8 din, krompir 2,80 do 3 din

Jesenice

Solata 5,50 din, špinača 6,50 din, korenček 8,50 din, slive 8 din, jabolka 9 din, pomaranče 6,20 din, limone 9,50 din, česen 24 din, čebula 6,50 din, fižol 7,50 do 14,80 din, pesa 3 din, paradižnik 14 din, peteršilj 12,50 din, por 7,50 din, koruzna moka 2,47 din, jajčka 0,85 do 1 din, surovo maslo 35 din, smetana 15,50 din, klobase 5,80 din, skuta 9,10 din, kisla zelje 3,80 din, kisla repa 3,50 din, krompir 3,60 din

Tržič

Solata 6 do 9 din, špinača 10 din, korenček 8 din, slive 10 din, jabolka 8 do 10 din, pomaranče 8 din, limone 10 din, česen 30 din, čebula 8 din, fižol 12 din, paradižnik 20 din, ajdova moka 10 din, jajčka 1 do 1,10 din, surovo maslo 28 din, smetana 16 din, orehi 80 din, kisla zelje 7 din, kisla repa 6 din, cvetača 9 din, krompir 2,50 din

loterija

srečke s končnicami	so zadale dobitek N-din	srečke s končnicami	so zadale dobitek N-din
00	30	05	20
30	50	585	80
4520	200	09015	600
17530	800	06485	800
37170	1.000	50405	1.000
164510	5.000	572795	5.000
464130	10.000	014785	5.000

srečke s končnicami	so zadale dobitek N-din	srečke s končnicami	so zadale dobitek N-din
31	40	6	10
41	40	39616	600
47701	600	87076	800
35431	800	33236	1.000
36861	800	40136	1.000
42921	1.000	7	10
481411	5.000	75437	600
018391	150.000	10417	600
		08047	600
	22	77247	600
	52	33267	1.000
68082	800	236677	5.000
78822	800	106487	10.000
09452	1.000	18	20
155502	5.000	298	60
		998	100
03	20	82288	800
4373	300	489888	10.000
30293	800	49	30
324303	5.000	039	60
		0309	500
84	30	97829	600
264	80	93849	800
03504	600	90109	1.000
04184	600	310339	5.000
505564	10.000	534039	10.000

poročili so se

v Kranju

Ovsenik Janez in Korenjak Urška, Bešter Jakob in Luznar Lucija, Zupin Peter in Polajnar Marija, Jenko Franc in Bobnar Marija

v Radovljici

v Škofji Loki
Kalan Leopold in Tavčar Marija

v Tržiču

Ribič Zdravko in Rupar Marijana, Seifert Marijan in Osredkar Daniel

umrli so

v Kranju

Kariš Marija, roj. 1901, Lotrič Janez, roj. 1900, Primožič Pavla, roj. 1895, Pogačnik Marija, roj. 1887, Strajnar Marija, roj. 1912, Vintar Janez, roj. 1902, Knol Ciril, roj. 1904, Kristan Jože, roj. 1896, Rupar Marija, roj. 1902, Miškar Valentin, roj. 1902, Novak Maks, roj. 1909

v Radovljici

Ivnik Emilia, roj. 1920, Šivic Viktor, roj. 1912, Stojan Rozalija, roj. 1892, Veber Terezija, roj. 1888

v Škofji Loki

Valjavec Marija, roj. 1906

Točajko, pomivalko posode in osebo za pomoč v slaščičarni

zaposli restavracija Park Kranj.

Oglasite se osebno ali pošljite prošnjo na gornji naslov.

rejci perutnine

V valilnici v Naklem lahko ob sredah in sobotah, poleg dva meseca starih jarčk, kupite tudi eno leto stare kokoši pasme Hysex. Prodajamo tudi dnevno sveža jajca.

Kmetijska zadružna Naklo

KINO

Kranj CENTER

19. maja amer. barv. film DO PEKLA IN NAZAJ ob 16., 18. in 20. uri, premiera franc. barv. filma NA MEJI BLAZNOSTI ob 22. uri

20. maja amer. barv. risanca TOM IN JERRY ob 10. uri, ameriški film DO PEKLA IN NAZAJ ob 15., 17. in 19. uri, japon. barv. film OICI, RDEČI MEČ PRAVICE ob 21. uri

21. maja franc. barv. film NA MEJI BLAZNOSTI ob 16., 18. in 20. uri

22. maja franc. barv. film NA MEJI BLAZNOSTI ob 16., 18. in 20. uri

23. maja amer. barv. film VIKING Z JUGA ob 16., 18. in 20. uri

20. maja angl. barv. film KRI IZ SARKOFAGA ob 16. uri, ameriški barv. film VIKING Z JUGA ob 18. uri, amer.-meh. barv. film MEHIKA V PLAMENU ob 20. uri

21. maja amer.-ital.-špan. barvni film MEHIKA V PLAMENU ob 16., 18. in 20. uri

22. maja amer.-meh. barvni film MEHIKA V PLAMENU ob 16., 18. in 20. uri

23. maja amer. barv. film RE VOLVERASICE ob 20. uri

22. maja angl.-ital. barvni film PLAČANEK INDI-BLACK ob 20.

uri

21. maja franc. barvni film RE

VOLVERASICE ob 20. uri

prodam

Prodam tri mesece stare PIŠKE Mlakarjeva 58, Senčur 2864 Prodam domače ŽGANJE. Mihešič, Žirovica 81 2975 Poceni prodam štiri rabljena, dobro ohranjena, macesnova, zasteklena, velika OKNA, primerna tudi za tople grede. Mulej, Studenčice 4, Lesce 2976

Prodam POHIŠTVO za DNEVNO SOBO z dvema knjižnima omašama. Mavec, Šorljeva 31, I/8, Kranj 2977

Prodam KRAVO pred telitvijo, TELETA, MOST — tepkovec in SLIVOVKO. Vrbnje 3 pri Radovljici 2978

Prodam globok OTROŠKI VOZIČEK. M. T., Jelenčeva 9, Kranj 2979

Prodam 40 kg težkega PRASIČA. Bobovek 3, Kranj 2980

Prodam dobro KRAVO s teletom. Trboje 41 2981

Prodam motorno KOSILNICO rapid in tri mesece brejo TELICO. Zorman, Breg 25, Predvor 2982

Prodam STREŠNO OPEKO špičak. Prebačovo 35, Kranj 2983

Prodam GRADBENO BARAKO, primerno za garažo. Lenardič, Kranj, Cesta Iva Slavca 1 2984

Prodam kombiniran OTROŠKI VOZIČEK. Kolman, Stirnova 9, Kranj 2985

Prodam kombiniran OTROŠKI VOZIČEK. Brečevič Ivanka, Trojarska 17, Kranj 2986

Poceni prodam vzmetne ŽIMNICE in trodelen vrhnje. Götz Rudolf, Kranj, Savska cesta 24 2987

Prodam PLETILNI STROJ (petica). Zupan Vilko, Kutinova 4 a, Kranj (Orehek) 2988

Poceni prodam RADIO triglav z gramofonom, HLAĐILNIK, KAVČ. PISALNO MIZO in MIZO. Naslov v oglašnem oddelku 2989

Prodam dve KRAVI. Lom 21, Tržič 2990

Prodam GORENSKE NAGELJNE. Doma po 16. ur. Svegelj, Letenec 18, Golnik 2991

Prodam žgano APNO. Primožič Franc, Grahovše 17, Tržič 2992

Prodam 600 kosov VOTLAKOV navadnega formata in nekaj rezega LEŠA. Bizjak Frančiška, Jeznice, Hrušica 7 2993

Prodam lahko KRAVO, v tretje breja osem mesecev. Cesta na Brdo 53, Kokrica, Kranj 2994

Prodam OTROŠKO POSTELJICO z vložkom. Faletič, Moša Pijade 9/I, Kranj 2995

Prodam DROBNI KROMPIR. Zg. Bitnje 23 2996

Nujno prodam APARAT za točkasto varjenje (štrosar) in ELEKTROVARILNI APARAT. Zasavska 36 b, Kranj 2997

Prodam MOTORNO KOSILNICO znak reform. Stružev 5, Kranj 2998

Prodam TEHTNICO, nosilnosti 250 kg z užežmi, 250-litrsko KAD, 100-litrski vinski SOD, ELEKTRIČNI KUHALNIK na tri plošče. Avbelj, Srednje Bitnje 57, blizu trgovine 2999

Pravi trenutek odločitve

POHIŠTVO ARTUR 18% popusta

omarica za čevlje II. a od 190 - 285 din

festivalna dvorana Bled dom pohištva Lesce supermarket union Jesenice Dō 28. MAJA Kredit do 15000 din Brezplačna dostava in montaža murka

Zaradi selitve prodam pohištvo za DNEVNO SOBO, eno leto rabljeno. Letališka 2, 64248 Lesce 3038

Prodam 5 let staro KOBILO. Gorica 7, Radovljica 3039

Prodam KOSILNICO alpina. Zg. Bela 29, Predvor 3040

Prodam mlado težko KRAVO, v 9 mesecu brejo. Predosje 92, Kranj 3041

Prodam GRABLJE in OBRALNIK. Trnovc, Duplje 3042

Prodam kuhinjski KOT in MIZO. Trnovc, Duplje 3043

Prodam 8 mesecev brejo KRAVO ali po izbiri. Naklo 45 3044

Prodam KRAVO po izbiri. Stolnik 5. nad Kamnikom 3045

Prodam dva PRASIČA za zakol. Staretova 8, Cirče, Kranj 3046

Prodam dobro ohranjeno 4-tonsko diatonično HARMONIKO. Čemaz, Kidričeva 6, Kranj 3047

Prodam italijanski OBRAČALNIK za seno BCS. Sr. Bitnje 9, Žabnica 3048

Prodam KOSILNICO mertelj za traktor ferguson. Voklo 44, Senčur 3071

Prodam devet mesecev brejo KRAVO. Voglje 47 3072

Prodam KOSILNICO gutbrod, primerno za hribovit predel. Širina rezila 140 cm. Retljeva 15, Cirče, Kranj 3073

Ugodno prodam lesene PREDELNE STENE in VRATA. Likozar Milan, Naklo 44 3074

Prodam CEMENT in ŽELEZO. Marinšek, Naklo 3 3075

Prodam eno leto staro ŽREBICO.

KRAVO, ki bo teletila, ročno-moto

torni OBRAČALNIK in GRABLJE. Rozman, Lancovo 40 3076

Prodam šest tednov staro FRI-

ZIJKO za pleme. Pogačar Janez, Zasip 61, Bled 3077

Prodam PUNTE in BANKINE. Partizanska 49, Senčur 3078

Prodam KRAVO simentalko, po

prvem teletu, dva meseca brejo,

300 kg težkega BIKA, 550-litrski

GNOJNIČNI SOD in gnojnično

motorno ČRPALKO. Poljšica 13, Zg. Gorje 3079

Prodajam 10 tednov stare JAR-

ČKE. Cegelnica 1, Naklo 3080

Prodam TRAKTOR pasquali.

Rožič, Loka 25, Tržič 3081

SPALNICO, lepo, dobro ohranje no poceni prodam. Naslov v oglašnem oddelku 3049

Prodam KRAVO s teletom. Wein-

gerlova 18, Senčur 3050

Prodam 600 kosov monta OPEKE

kikinda. Koprivnikar Janez, Pivka 12, Naklo 3051

Prodam KUHINJSKE ELE-

MENCE (ultrapas), električni ŠTE-

DILNIK in leseno stensko OBLO-

GO. Ogled od 15. ure dalje. Planina 5, stan 16/3, Kranj 3052

Prodam večjo količino kvalitetne- nega SENA. Tržič, Koroška 82 3053

Prodam mlado KRAVO simental-

ko po teletu ali osem mesecev brejo bohinjko. Justin, Sp. Dobrava 6 pri

Kropi 3006

Prodam 800 kosov strešne OPE-

KE folc. Pot na Jošta 25, Kranj 3007

Prodam mlado KRAVO s teletom

ali brez in SENO. Blejska Dobrava

št. 87 3008

Ugodno prodam več OKEN 127x

x80 cm svetlobe in HLAĐILNIK himo. Sp. Besnica 57 3009

Prodam košno kvalitetnega SE-

NA. Cerkle 112 3060

Prodam desni vzdijlivi ŠTEDIL-

NIK na drva. Moste 12, Komenda 3061

Prodam 1800 kosov rabljene ce-

mentne strešne OPEKE folc. Grk-

man, Zg. Brnik 29 3062

Prodam malo rabljeno pomivalno

MIZO na dva korita — odcejalnik

Cerkle 244 3063

Prodam plemenskega BIKCA,

težkega 200 kg. Šenturska gora 22,

Cerkle 3064

Prodam 6 tednov stare PRAŠIČ-

KE. Apno 10, Cerkle 3065

Prodam AVBE za gorenjsko narodno

nošo. Zg. Brnik 43, Cerkle 3066

Prodam vprežni OBRAČALNIK

za seno. Sp. Brnik 16, Cerkle 3067

Košno trave — SENA prodam.

Gantar, Valburga 59, Smlednik 3068

Prodam stilno SPALNICO, HLA-

DILNIK, PRALNI STROJ, kombi-

niran ŠTEDILNIK (plin-elektri-

ka), delovno MIZO z nerjavčim po-

mivalnim KORITOM, KAVČ in

dnevno stensko OMARO. Šmitek,

Cesta JLA 6, 13. nadstropje nebottič-

nik, Kranj 3069

Prodam 25 kv. m rabljenega buko-

vega PARKETA. Roblek, Suha 35,

Kranj 3070

Prodam KOSILNICO mertelj za

traktor ferguson. Voklo 44, Senčur 3071

Prodam devet mesecev brejo

KRAVO. Voglje 47 3072

Prodam KOSILNICO gutbrod, pri-

merno za hribovit predel. Širina

rezila 140 cm. Retljeva 15, Cirče,

Kranj 3073

Ugodno prodam lesene PREDEL-

NE STENE in VRATA. Likozar

Milan, Naklo 44 3074

Prodam CEMENT in ŽELEZO.

Marinšek, Naklo 3 3075

Prodam eno leto staro ŽREBICO.

KRAVO, ki bo teletila, ročno-moto

torni OBRAČALNIK in GRABLJE.

Rozman, Lancovo 40 3076

Prodam šest tednov staro FRI-

ZIJKO za pleme. Pogačar Janez,

Zasip 61, Bled 3077

Prodam PUNTE in BANKINE. Par-

tzizanska 49, Senčur 3078

Prodam KRAVO simentalko, po

prvem teletu, dva meseca brejo,

300 kg težkega BIKA, 550-litrski

GNOJNIČNI SOD in gnojnično

motorno ČRPALKO. Poljšica 13,

Zg. Gorje 3079

Prodajam 10 tednov stare JAR-

ČKE. Cegelnica 1, Naklo 3080

Gasilska vaja v Kranju

V počastitev 10. obletnice Zavoda za požarno, reševalno in tehnično službo Kranj je bila v četrtek popoldne na zapuščenem stanovanjskem bloku ob cesti JLA v Kranju (pri gasilskem domu in zavarovalnici) velika gasilska vaja, pri kateri so sodelovali vsi kranjski poklicni gasilci in nekateri prostovoljni gasilci iz okolice Kranja. V vaji so pokazali sodobna gasilska sredstva (prah, lahko peno in vodno meglo), ki so kos vsakemu požaru, ter novo zglobo hidravlično platformo, ki je ena prvih v državi in lahko dvigne

gasilca-reševalca več kot 20 metrov visoko. Poklicni gasilci so preizkusili tudi nove azbestne zaščitne obleke. Dva gasilca sta se v takih oblekah sprehodila skozi plamene, ki so nastali zaradi vžiga lahko vnetljivih tekočin. Sredi ognja je dosegla temperatura več kot 800 stopinj, vendar sta se gasilca vrnila nepoškodovana.

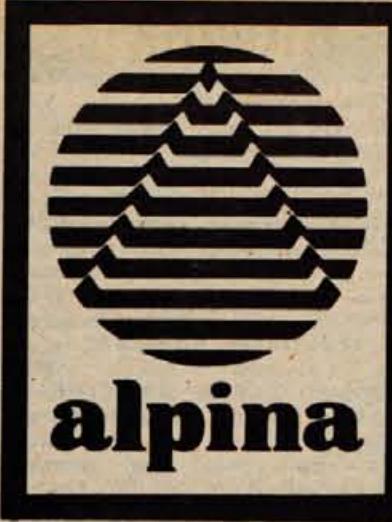
Vaja je nedvomno dobro uspela. Številni gledalci ter predstavniki delovnih organizacij in ustanov so bili z znanjem in spremnostjo kranjskih poklicnih gasilcev nadvse zadovoljni. -jk

V kletnih prostorih je izbruhnil požar. Stanovalci so se zatekli v višja nadstropja. Medtem ko se gasilci v zaščitnih oblekah približujejo ognju, se hidravlična platforma pripravlja, da bo stanovalec rešila s strehe in jih v posebni košari prinesla na varno. (jk) — Foto: F. Perdan

Poklicna gasilca Stane Oman in Janez Klemenčič sta se z dihalnima aparatoma in v azbestnih oblekah nemoteno prebila skozi plamene, ki so nastali zaradi vžiga lahko vnetljivih tekočin. Čeprav je dosegla temperatura v ognju 800 stopinj Celzija, sta gasilca izpolnila nalogu. (jk) — Foto: F. Perdan

Ljubezen planinam in naravi

Lovra Noča s Plavža na Jesenicah je prijetno srečati. S svojim nepogrešljivim planinskim klobukom, planinsko opremo in nahrbtnikom se kdaj pakdaj ustavi na cesti le toliko, da pokramlja s starim znancem ali prijateljem, navrže kako smešno prigodo in se pri vsem tem še posebno dostenjanstveno smehlja. Potem — potem pa se odpravi na prvo avtobusno postajo, na prvi avtobus, ki odpelje v »dolino«, na eno neštetnih izhodiščnih točk, ki peljejo v planine in naravo.

Zdaj je 57-letni Lovro Noč upokojenc, vendar daleč od tega, da ne bi vedel, kam s seboj in premišljeval, kam bi se »del«. Njemu ni do sprehodov po bučnih mestnih ulicah, ne do posedanja pred gostilnami in klepeta o vremenu. Če ga ne zadržuje delo doma, pri domači hiši, jo vedno že v ranem jutru ubere v gore, ki jim je poklonil vso svojo ljubezen že pred več desetletji. Še več: v gorah je spoznal svoje najboljše prijatelje, ki so ga kot dobrega planinca povabili, naj se včlanil v Gorskou reševalno službo. Od tedaj dalje ni reševalne akcije v gorah, kjer ne bi humano reševal in pomagal tudi Lovro.

»Pred štirinajstimi dnevi smo prejeli vest, da se je na poti s Stola izgubila ali ponesrečila neka starejša ženska. Ni bila domačinka, prihajala je z Reke, zato nas je še posebno skrbelo, da se ji ni pripetilo najhujše. Po dveh dnevih iskanja se je naša zla slutnja uresničila. Ženska je padla čez steno in se smrtno ponesrečila.«

Lovro Noč je bil 18 let zaposlen kot mizar v Splošni bolnici Jesenice in tudi tedaj, ko je bil redno zaposlen, ni minila nedelja, ki je ne bi preživel v planinah.

»Na planine sem se bil navezel že v mladih letih, vedno sem občudoval in ljubil naravo. Precej so me naučili moji prijatelji, še posebno gorski reševalci. Naučili so me vztrajnosti, trdnosti in v veseljem sem upošteval vsa navodila. Spoznal sem, koliko srčnosti in poguma je treba, če hočeš postati dober gorski reševalec, koliko odpovedovanja in izpostavljanja nevarnostim. Za vse pa sem jim še danes hvaležen, saj zdaj naravo ne le občudujem, spoštujem vse, kar je v njej in jo znam tudi ceniti in če le morem — tudi varovati.

Ne morem razumeti vseh tistih, ki v naravi ne najdejo ničesar. Prav zares se mora zamisliti nad mladino, ki poseda po lokalih, ki v miru in tišini ter lepoti narave ne poskuša najti ničesar. Meni pa je že v mladih letih toliko pomenila!«

Tak je Lovro Noč s Plavža, planinc in gorski reševalc, prijeten in vedno hudomušnega nasmeha in smešnih domislic. Človek, ki ga Jeseniani radi srečujejo, planinec z vsem svojim srečem, gorski reševalec z vsem svojim pogumom, vztrajnostjo in humanostjo. D. Sedej

nesreča

Umrla v bolnišnici

Za posledicami nesreča, ki se je prijetila v nedeljo, 13. maja, na cesti prvega reda pri odcepju ceste za Lesce, je v jesenjski bolnišnici umrla 73-letna Marija Kodričeva.

Nezgoda pešca

V torek, 15. maja, nekaj po 20. uri se je na cesti drugega reda v Praprotnem prijetila prometna nezgoda. Voznik osebnega avtomobila Jože Mohorič (roj. 1940) je v Praprotnem nenadoma pred hišo št. 15 zagledal pešca Petra Ravnikarja s Križne gore, ki je z desne strani prečkal cesto. Zaradi kratke razdalje voznik avtomobila ni mogel ustaviti in je trčil v pešca. Ranjenega Ravnikarja so prepeljali v ljubljansko bolnišnico. L. M.

Avto po nasipu

Voznik osebnega avtomobila Valentin Volk (rojen leta 1928) iz Brega je vozil v sredo zvečer iz Zgornjih Gorij proti Bledu. V Zgornjih Gorjih ga je zaradi neprimerne hitrosti zaneslo tako, da je pred železniškim nadvozom zdržal po nasipu. Valentin Volk je bil le lažje ranjen, materialna škoda pa znaša približno 20.000 dinarjev.

Treščil v betonski steber

V četrtek je vozil proti Javorniku voznik osebnega avtomobila Igor Rebek z Jesenice in na Cesti železarjev zavijal levo. Takrat pa ga je po levem prehiteval Bojan Kenda iz Ljubljane. Da bi se izognil trčenju, je Bojan Kenda zapeljal na skrajno levo stran vozišča in nato na plončnik, kjer je oplazil betonski zid in treščil v betonski steber. Voznik Bojan Kenda je bil ranjen, razen njega pa še Tomaž Visenjak in Ciril Gradišar iz Ljubljane, ki sta bila v Kendovem avtomobilu. -jk

Pešec pod avtobus

V četrtek, 17. maja, ob 13.30 je na križišču s cesto Janeza Finžgarja na Javorniku pri Jesenicah nenadoma stekel na cesto pešec Franc Rekar (1901) z Jesenice. V tem trenutku je zapeljal avtobus, ki ga je upravljal Ivan Kelbl (1914) iz Podkočne pri Jesenicah in Franca Rekarja podrl. Pešec je bil ranjen in so ga zaradi tega prepeljali v jesenjsko bolnišnico.

Uprava javne varnosti v Kranju

sprejme več delavcev

za čas od 1/6 do 30/9-1973

za opravljanje nalog na mejnih prehodih Brnik, Ljublj. Jesenice in Kranjska gora ter za urejanje cestnega prometa na območju PM Kranj, Tržič in oddelka milice Bled.

Prijavijo se lahko mladinci, ki so dopolnili 18 let starosti, imajo srednjo strokovno izobrazbo, zaželeno je tudi znanje tujih jezikov.

Prijave, kolkovane z 2 din, sprejema uprava do 31/5-1973.

April - najbolj črn v prometu

Prometna statistika kaže za letošnje prve mesece kaj malo razveseljivo sliko. Letos je na gorenjskih cestah do sredine maja izgubilo življenje 20 oseb, za pet več kot lani. Samo v aprilu je umrlo 8 oseb, v petnajstih dneh maja pa 3 osebe. Med žrtvami ceste je tudi en otrok. Med smrtno ponesrečenimi je največ voznikov osebnih avtomobilov, in sicer 8, en voznik pony eksprese, 7 pešcev in 4 sopotniki.

Letošnji april prednjači s 49 prometnimi nezgodami s telesnimi poškodbami ali večjo materialno škodo pred lanskim marcem, ko se je prijetilo 47 takšnih prometnih nesreč. Če pogledamo vzroke nesreč, ki so se prijetile v aprilu, je na prvem mestu izsiljevanje prednosti (13 nesreč), na drugem mestu pa so pešci z 10 povzročenimi nezgodami. Značilno za te nezgode je, da so pešci v devetih primerih sami krivi za nezgodo, le v enem primeru je bil kriv voznik motornega vozila. Nesreča, v katerih so udeleženi pešci, se navadno ne priplete v križiščih, to je tam, kjer so običajno prehodi za pešce, pač pa pešci nenadoma prihajajo pred vozila na odprtih cestah, kjer ni prehodov in kjer je tudi hitrost vozil veliko večja, možnost za ustavljanje ali kako drugačno preprečitev nesreč pa kar najmanjša. V kratkem času sta se prijetili tudi dve prometni nesreči, ena s tragičnimi posledicami, ko se je otrok iztrgal ma-

teri iz rok in stekel na cesto pred avtomobil. Do sredine maja letos se je v prometu ponesrečilo 52 pešcev. Več kot polovica pešcev, to je 38, so zakrivili nesreči sami, tako da so nenadoma stekli na cesto pred vozilo.

Do sredine maja se je na gorenjskih cestah prijetilo 152 prometnih nesreč in kot že rečeno jih je največ bilo aprila. V nesrečah se je poškodovalo 186 ljudi, od tega 88 huje. Med poškodovanimi v nesrečah je tudi 20 otrok, od tega je bilo 14 otrok huje poškodovanih, od tega pa polovica samo v 15 dneh maju.

Ob tolkšnem številu mrtvih na cestah že v predsezoni je skrb prometnih organov seveda razumljiva. Vendar pa inšpektor Mirko Derlink meni, da sezonski meseci, to so poletni meseci z najgostejšim prometom, po zdajšnjih opažanjih tudi niso nujno meseci z največ in najhujšimi nesrečami. Zaradi gostote prometa so namreč vse drznejši manevri voznikov onemogočeni. Po inšpektorjevem mnenju se zadnji čas nekoliko tudi spreminja način vožnje naših voznikov, saj niso več tako okorno začetniški, pač pa se znajo že mnogo spremene vključevati v gost promet. Seveda pa ta gibčnost še ni tako vseslošen pojav, da ne bi bilo kar precejšnjih izjem, ki v tem tudi pretiravajo in katerih vozila lahko imenujemo samo drzno. L. M.

Zahvala

Ob težki izgubi moža, očeta, starega očeta, brata in strica

Janeza Lotriča

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, posebno družini Klavora, ki so nam stali ob strani, sorodnikom, prijateljem in znancem. Društvo rejcev malih živali Kranj, tov. Suhiju za poslovilne besede, SGP Projekt Kranj, sodelavcem Iskra Kranj, darovalcem cvetja, upokojencem in vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti. Iskrena zahvala tudi dr. Bajžlj za zdravljenje in lažanje bolečin ter č. g. župniku za lep pogrebni obred.

Zalujoča družina Lotrič

Kranj, 17. maja 1973

Jugoslovani spet zamujajo

Poročali smo že, da si je dosedanjih 23 dirk za Nagrado Loke, ki so se razvile iz skromnih meddruštvenih hitrostnih voženj po ulicah mesta, ogledalo skupno 380 tisoč obiskovalcev. Vodstvo prireditve letos zato upravičeno pričakuje štiristotisočega gosta. In prav nič ne bomo pretiravali, če zapišemo, da utegne jubilejni gledalec videti doslej najprivlačnejši spopad motoristov, od katerih bo marsikdo nastopil osemč ali devetč zapored.

Zdaj pa k novici tedna: organizacijski komite Nagrade Loke je pred dnevi navezel stike s kolesarsko zvezo Slovenije, ki pravkar pripravlja vse potrebno za tradicionalno tekmovanje Alpe Adria. Da bi ubili dve muhi na en mah ter ugodili ljubiteljem obeh športov hkrati, so sklenili cilj zadnje etape napornega obračuna med virtuozi pedal prestaviti v Skofjo Loko. Veliki finale le-tega bo namreč prav 27. maja. Dogovor sicer ni dokončen, a če bi pogajajočima stranema uspelo uskladiti urneke in rešiti prometno-tehnične probleme, bi občinstvo, razporejeno v posebnej zavarovane cone vzdolž proge, kako uro pred startom »brenčljev«, ki zmeraj nastopijo prvi, lahko »za aperitiv« občudovali dramatični finiš kolesarjev. Slednji bodo ob prihodu v Loko prevozili še dva kroga in na 4,5 kilometra dolgi stezi izcedili iz sebe zadnje atome moči.

Ko ravno govorimo o občinstvu, naj povemo, da prometniki in usklajevalci redarskih služb priporočajo prišlekom, naj ne prihijto na prizorišče dogajanja v zadnjem trenutku. Vpadnice nameravajo zapreti ob 8. uri zjutraj in do poznega popoldneva bo potem dovoljen le enosmerni promet. Samo progo pa mislijo izprazniti ob 13.40. Lastnike motornih vozil velja opozoriti, da je parkirnih prostorov več kot dovolj in da skrb, kje pustiti avtomobil, tokrat odpade.

Kogar stroji in dirkači posebej zanimajo, naj stopi v kamp sredi gozdčka zraven telovadnice osnovne šole Trata, ki so ga zaradi praktičnih razlogov prestavili v neposredno bližino cilja. (Prej je družina modernih nomadov taborila na kopališču v Puščalu).

In konkurenca? Ni dvoma, da bo huda. Za zdaj imajo Ločani v načrtu okrog 180 startov, kajti več jih ponekod precej ozko cestisce ne dovoljuje. Do izteka uradno postavljenega roka so prejeli zaključene prijave nad 300 tekmovalev, medtem ko je večina Jugoslovjanov — izjemi sta Salobir in Gaber — po starci, zlati navedi »pozabila« poslati papirje. Navalili bodo sele zadnje dni. Kaže, da se ne zavedajo težav, ki spremjamajo naknadno obleganje prireditelja. Tako neodgovornega obnašanja si vozni z mednarodno licenco ne bi smeli privoščiti. Ne bi smeli izkorisčati dejstva, da AMZ Jugoslavije strokovnim štabom prepoveduje zvrtni domače »ase« — dasi običajno prekorčijo vse vnaprej določene datume. V tujini bi jim seveda brez razprave pokazali I. G.

Med mladinci vodi Triglav

Mladi nogometni kranjskega Triglava pridno nabirajo točke za prvenstvo Gorenjske. Tudi v nedeljskem kolu so zmagali in vse kaže, da

Druga zmaga Save

Po visokem porazu v prvem kolu II. SKL — zahodna skupina proti favoritu za prvo mesto Kopru, so košarkarji kranjske Save v drugem kolu doma premagali TIK iz Kobarida, v tretjem kolu pa v Cerknici neugodne domačine. S to zmago se je Save povzpela v zgornji del lestvice, saj je po treh kolih nepremagan le še Koper. Tudi druga dva gorenjska predstavnika v II. SKL se dobro držita. Kladivar je v drugem kolu z minimalnim rezultatom premagal Plamen iz Krop. Kroparji pa so v tretjem kolu pravili veliko presenečenje in doma odpravili favorizirani Tolmin.

Rezultati gorenjskih predstavnikov: Save : Kobarid 84:64, Kladivar : Plamen 65:64, Cerknica : Save 54:75. J. Ažman

Po gorenjskih krajih

DUPLJE (J. K.) — V prijateljski rokometni tekmi je Tržič premagal domačo vrsto z 29:23 (10:15). Največ golov za Duplje so dali: Kuhar 6, Toporš 5, Rakovec 4, za Tržič pa: Jakšič 8, Teran in Šega po 7.

ZIRI — Na republiškem košarkarskem polfinalu so pionirke osnovne šole iz Zirov zasedle prvo mesto in se s tem uvrstile na republiški finale, kjer bo igralo šest najboljših vrst.

Rezultati: Ziri : Logatec 74:17, Ziri : Brestanica 54:14, Brestanica : Logatec 33:29. F. G.

SENUR (B. R.) — Sportno društvo Senur se je začelo pripravljati na praznovanje krajevnega praznika. Glavne prireditve bodo od 8. do 10. julija. Med drugim bodo organizirali tudi članski nogometni turnir, šahovski in košarkarski turnir ter turnir v namiznem tenisu.

MOJSTRANA (D. S.) — Smučarski klub iz Mojstrane bo v nedeljo, 20. maja, organiziral v Vratilih pod Jugovo grapo že tradicionalno smučarsko tekmovanje zlatorogov veleslalom.

KRANJ (P. N.) — Tekmovalna komisija NP Gorenjske je registrirala tekmočlanov Naklo : Alpies s 3:0 w. o., ker je nered na igrišču povzročil igralec Alpiesa. Tudi naslednje tekme so bile registrirane glede na posamezne prekraski z naslednjimi izidi: Predvor : Kropa 3:0 w. o., Tržič : Jesenice (mladinci) 0:3 w. o., Tržič : Lesce (mladinci) 0:3 w. o. Vse navedene tekme so bile registrirane s 3:0, ker so v ekipah nastopili igrači z neveljavnimi zdravniškimi potrdili.

Nepopolna kola

Moštva v gorenjski košarkarski ligi so začela tekmovati pred tremi tedni. V ligi tekmuje devet ekip. Razveseljivo je, da so se po nekajletnem premoru vključili v tekmovanje tudi košarkarji Senčurja. V prvih dveh kolih so pokazali dobro igro in vsekakso ne bodo igrali podrejene vloge. Omeniti velja tudi, da imajo Radovljičani letos zelo močno ekipo, ki je okrepljena z nekaterimi starejšimi igralci. Kaže, da so v Radovljici spet resnejše prijeli za delo in da računajo na visoko uvrstitev, kar kažejo tudi rezultati in igre v prvih kolih. Vse tekme v posameznih kolih še niso odigrane zaradi težav z igrišči v glavnem so bili doseženi pričakovani rezultati.

Rezultati: Gorenja vas : Kladivar 61:56, Sava B : Triglav 56:38, Senčur : Beksi 41:50; 2. kolo: Triglav B : Senčur 38:75, Kladivar : Sava B : 81:57, Radovljica : Gorenja vas 55:44; 3. kolo: Sava B : Radovljica 45:79, Gotik : Beksi 57:46. J. Ažman

Kamnik že na cilju

Alpes je dosegel pomembno zmagu v boju za obstanek v ligi. Šešir pa je težko, vendar zasluženo premagal ekipo Mokerca. Kamnik in Križe sta brez težav odpravila svoja nasprotnika.

Rezultati 18. kola v LCRL: Alpes : Moker : 17:16 (9:10), Olimpija : Zagorje 29:19 (15:9), Kamnik : Sava 22:12 (12:2), Šešir : Duplje 15:13 (6:5), Križe : Prule 24:18 (15:8), N. mesto : Hrastnik 14:12 (7:6).

LESTVICA:

Kamnik	18	17	0	1	378:269	34
Šešir	18	12	2	4	302:236	26
Moker	18	12	1	5	301:258	25
Duplje	18	11	1	6	312:273	23
Olimpija	18	9	0	9	328:305	18
N. mesto	18	9	0	9	336:345	18
Sava	18	7	2	9	264:287	16
Alpes	18	7	0	11	273:293	14
Hrastnik	18	6	1	11	225:291	13
Križe	18	5	2	11	279:310	12
Prule	18	4	1	13	286:341	9
Zagorje	18	4	0	14	285:362	8

I. Novosel

Kamničanke v vodstvu

V 15. kolu ljubljanske ženske koniske rokometne lige so v Škofji Loki rokometnice Šeširja premagale igralko Alpresa B in se povzpeli na peto mesto. V vodstvu je ekipa Kamnika, tesno pa ji sledi druga vrsta Olimpije.

Rezultati: Šešir : Alpes B 13:11, Borec B : Olimpija B 12:19, Škofljica : Črnomelj 5:24, Radeče : Zagorje 19:12.

Lestvica:

Kamnik	15	13	1	1	280:248	27
Olimpija B	15	13	0	2	320:154	26
Črnomelj	15	12	1	2	254:127	24
Radeče	15	10	0	5	235:167	20
Šešir	15	5	1	9	144:181	10
Zagorje	15	4	1	10	149:241	9
Škofljica	14	4	0	10	162:162	7
Borec B	14	4	0	10	100:198	6
Sava B	15	5	0	10	87:134	4
Alpes B	15	2	0	13	149:261	2

J. Kuhar

Štrukelj znova uspešen

Jadrinci ALC Lesce letos lahko upravičeno pričakujejo eno od mest v državni reprezentanci. Pred dnevi je dosegel lep uspeh Franc Štrukelj. Pretekel je 509-kilometrski trikotnik Lesce—Lendava—Josipdol—Lesce. Že dvakrat je pretekel tudi slovenski trikotnik (300 km). V nedeljo pa sta skupaj s klubskim tovarišem Borisom Praprotnikom preletela 500-kilometrsko razdaljo med Lescami in Zrenjaninom. V dveh dneh torej kar 1009 kilometrov. M. H.

Padalci v Lescah

Približno mesec dni se že nad letaščem Alpskega letalskega centra Lesce odpirajo pisane kupole padal. Leški padalci se namreč pripravljajo na bližnja tekmovanja in tudi za mesto v reprezentanci. To tembolj, ker bo letos Portorož znova prizorišče neuradnega svetovnega prvenstva za pokal Jadranja. Na tem tekmovanju bo najbrž nastopila tudi slovenska reprezentanca. Nekaj časa se bodo reprezentantje pripravljali tudi v Lescah. M. H.

Športne novice v kratkem

ROKOMET (J. K.) — V sredo, 23. maja, bo organiziral aktiv ZMS Duplje tradični turnir mladostni, na katerem bodo sodelovale vse najboljše ekipne Gorenjske. Pokal branijo rokometni Tržiči, ki so tudi letos favoriti. Turnir se bo začel ob 15.30. V počastitev dneva mladosti pa bo v Duplju tudi kros mladosti in strelsko tekmovanje. M. H.

NOGOMET (P. N.) — Disciplinsko sodišče NP Gorenjske je na zadnji seji kazovalo naslednje igralce: Ivan Kemperle je bil kaznovan s 4 meseci prepovedi nastopanja na vseh tekmacih, ker je povzročil predčasno prekinitev tekme Naklo : Alpies. Na dveh tekmacah ne bosta smela igrat naslednja igralca: Marjan Kramar (Jesenice), Marko Vrhunc (Alpies), Teodor Bevk (Reteče) pa bo počival na eni tekmi. Zaradi neurejenih zdravniških pregledov pa so bili z denarnimi kaznimi kaznovani naslednji klub: Plamen in Tržič po 150 din, Jesenice 100 din, Britof in Predvor po 50 din.

ROKOMET (J. K.) — Jutri bo v Dupljah izredno zanimiva tekma ljubljanske koniske lige, ko se bodo domači rokometni pomerili z ekipo Kamnika, ki vodi na lestvici. Znano je, da so v jeseni Dupljanci zmagali v Kamniku, vendar so nato tekmo izgubili za zeleno mizo. V soboto zvečer pa bodo kranjski rokometni Save doma igrali z ljubljanskim Olimpijom.

Atletska steza poškodovana

Kranjčani smo bili lahko 10. in 11. maja priče nastopu bolj ali manj slavnih kaskaderjev, speklenih vozačev ali kakorkoli že sami sebe imenujejo (nekoliko cirkusko srljivo sicer). Ni kaj reči, takih vragov tudi na naših cestah ne vidimo vsak dan.

Vendar nimam tu namena propagirati prireditve. Verjetno že sicer ni bila neopažena, že zaradi lepota, ki so izdatno prekriti zidove in kandelabre. Bolj nas je osupilo dejstvo, da je bila prireditve na atletski stezi glavnega stadiona. Vsakemu laiku je jasno, da nobena steza iz ugaskov ne prenese podobnega divjanja, ne da bi se ji to temeljito poznalo. To je ugotovil tudi že pesec članka »Hudici za volanom« (Glas, 12. 5. 1973, 16. str.). Zato nas toliko bolj čudi, da to ni jasno Zavod za vzdrževanje športnih objektov oziroma njegovemu direktorju, ki je nastop dovolil. Da bi bil nesmisel še večji, imamo v Kranju kot nalač za podobne prireditve stadion v Stražišču s speedway stezo, ki bi avtomobilske vragolije nedvomno bolje prenesel. Steza na stadionu Stanka Mlakarja jih je je namreč dokaj slab in močno dvomimo, da bo letos sploh še taka, kot bi morala biti.

25. in 26. maja bo v Kranju finalno tekmovanje za atletski pokal Slovenije. Na tem tekmovanju se bodo slovenski atleti potegovali tudi za mesta v zveznem finalu. Kranjska steza že sicer ni idealna za doseganje dobrih rezultatov, zlasti v sprintih ne. Sedaj bodo rezultati verjetno še slabši. Domala popolnoma je uničena severna krivina, pa tudi ostali deli niso ostali neprizadeti. Najbrž je jasno usakomur, da bo zaradi tega zastopstvo slovenskih atletov v zveznem finalu skromnejše, kot bi bilo sicer. Marsikom se bodo podrli načrti, mnogo truda bo vrženega proč.

Mislimo, da je tako ravnanje pristojnih oseb, kot smo mu bili priče, nevzdržno in do kraja neodgovorno. Kolikor misli Zavod za vzdrževanje športnih objektov z oddajanjem športnih terenov v podobne namene kovati dobičke, mu je treba to vsekakor onemogočiti. Ostro protestiramo proti tej samovoljnosti in zahtevamo, da se proti odgov

